

20 mei, 2010

IN OPDRACHT VAN DE
UTRECHTSE SCHOOL VOOR
BESTUURS- EN
ORGANISATIEWETENSCHAP
& VERENIGING SPORT
UTRECHT

DE BETEKENIS VAN
STUDENTENSPORTVERENIGINGEN
IN UTRECHT.

ONDERZOEKSRAPPORT. BACHELOR 3, 2009-2010.

Docenten: dr. Jan Boessenkool & drs. Ali Karatas LL.M. |
Student: Roos Durenkamp 3276236

Voorwoord

Voor u ligt een kwalitatief onderzoek. Dit rapport is geschreven in het kader van de leerkring 'Sport in Beweging' van bachelorjaar 3 van de Universitaire School voor Bestuurs- en Organisationswetenschap en in opdracht van de Vereniging Sport Utrecht.

In december van 2009 ben ik met een groep van zeven studenten en twee docenten, te weten Ali Karatas en Jan Boessenkool, begonnen aan de leerkring. Twee maanden hebben we ons als leergroep verdiept in verschillende thema's rondom sport. De bespreking van de thema's, de gastsprekers, de literatuur en de discussies die er elke week waren golden als voorbereiding op het onderzoek dat volgde.

Lang hoefde ik niet na te denken over een onderwerp voor dit onderzoek. Ik hou zelf veel van sporten en ben actief bij een studentenvoetbalvereniging in Utrecht. Mijn interesse gaat vanzelfsprekend uit naar sport en met name studentensport omdat dit een deel van mijn leven inneemt. De periode dat ik bezig ben geweest met dit onderzoek, heb ik als een interessante en mooie tijd ervaren.

Om te komen tot het resultaat dat voor u ligt, wil ik aantal mensen bedanken. Ten eerste mijn dank aan mijn docenten Jan Boessenkool, die ondanks moeilijke omstandigheden toch een grote bijdrage heeft geleverd aan dit onderzoek en Ali Karatas die door zinnige aanwijzingen, opmerkingen en discussies, mee heeft geholpen aan het resultaat. Daarnaast wil ik mijn medestudenten bedanken voor de discussies, de door hun geregelde gastsprekers en de kennis die zij hebben gedeeld in de leerkring. Ook wil ik de VSU, en met name Conrad Alleblas en Shams Raza bedanken voor de gesprekken, de informatie en betrokkenheid bij het onderzoek. En ten slotte wil ik de mensen die ik heb mogen interviewen voor dit onderzoek, nadrukkelijk bedanken voor de medewerking en openheid tijdens de interviews.

Rest mij u ontzettend veel plezier te wensen met het lezen van dit onderzoeksrapport.

Utrecht, April 2010

Roos Durenkamp

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
1. Inleiding	5
1.2 Leeswijzer	7
2. Onderzoeksperspectief	9
2.1 Bril.....	9
2.2 Studentensportbril	9
2.3 Wetenschapsperspectief	10
2.4 Analyse kader	10
2.5 Context	11
2.6 samengevat	12
3. Onderzoeksvraag & methode.....	13
3.1 Problematisering	13
3.2 Doelstelling en de centrale vraag.....	13
3.3 Onderzoeksstrategie	14
3.4 Methoden.....	14
3.5 Onderzoekspopulatie en selectie respondenten	16
3.6 De rol van de interviewer	16
3.7 Validiteit, betrouwbaarheid en herhaalbaarheid.....	17
3.8 samengevat	17
4.Literatuur.....	18
4.1Wél of geen speciale voorzieningen voor studenten?	18
4.2 Sport voor de gezondheid	19
4.3 Sport voor de ontwikkeling van de mens.....	20
4.4 Sport voor de sociale ontwikkeling	21

4.5 Het nut van sportverenigingen.....	22
4.6 samengevat	24
5.Onderzoeksresultaten	25
5.1 Speeltuin voor talent	25
5.2 Studenten zijn toch ook burgers van Utrecht	28
5.3 Spinnen in het web.....	31
5.4 Een vreemde eend in de bijt	34
5.5 Topsport is waar elke vereniging zijn status aan ontleent.....	36
5.6 Afwezigheid van gezamenlijke visie breekt op.....	38
5.7 samengevat	39
6.1 Speeltuin voor talent.....	40
6.2 Studenten zijn toch ook burgers van Utrecht?!	41
6.3 Spinnen in het web.....	41
6.4 Een vreemde eend in de bijt	42
6.5 Topsport is waar elke vereniging zijn status aan ontleent.....	43
6.6 Afwezigheid van gezamenlijke visie breekt op.....	44
6.7 Samengevat	44
7. Conclusies.....	45
7.1 samengevat	46
8. Discussie	47
8.1 samengevat	48
9. Reflectie.....	49
10. Bronnenlijst	51
10.1 Interviews	51
10.2 Literatuur.....	52
11. Bijlage	53
11.1 Betrokken instellingen.....	53

1. Inleiding

Met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen van 3 maart 2010 kwam wethouder Harm Jansen 12 februari jongstleden een bezoek brengen aan de sportraad van Utrecht. De wethouder kwam samen met CDA fractiemedewerkers, CDA lijsttrekkers en CDA Kamerlid Harmjan de Vries op symbolische wijze de eerste studenten sportkaart uitreiken aan de sportraad. De studenten sportkaart is een sportkaart voor studenten die het CDA in de gemeente Utrecht in wil voeren. Dit standpunt staat daarom nu in het verkiezingsprogramma van het CDA. Met de studenten sportkaart kan de student goedkoop sporten bij de reguliere Utrechtse sportverenigingen en dus niet alleen bij de Utrechtse Studenten Sportstichting Mesa Cosa (Olympos). Voordat een dergelijke sportkaart wordt ingevoerd, moet er inzicht zijn in de huidige situatie van de studentensport in Utrecht. Vervolgens kan er worden beoordeeld met welk doel de sportkaart voor studenten kan worden ingevoerd. Om achter deze vragen te komen, wordt dieper op het onderwerp studentensport ingegaan. In dit onderzoek wordt er daarom aan de hand van interviews, een onderzoeksperspectief en een theoretisch kader, onderzocht wat het beeld is van studentensportverenigingen in Utrecht.

Al eerder liet Vereniging Sport Utrecht (VSU), medeopdrachtgever van dit onderzoek, in een voorbereidend gesprek weten dat er weinig bekend is over de Studentensportverenigingen in Utrecht. Onder een studentensportvereniging (ssv) wordt in dit onderzoek een sportvereniging verstaan, die ten minste uit 80% studenten van het Hoger Onderwijs bestaat en als zodanig erkend wordt door Olympos.

De VSU heeft drie kerntaken. Ten eerste staan ze voor belangenbehartiging; het is een officieel adviesorgaan voor het college van B&W en voor politici een belangrijke belangenbehartiger en spreekbuis van de georganiseerde sport. Dit komt doordat de VSU opkomt voor de belangen en wensen van de verenigingen. Een tweede kerntaak is breedtesport; de VSU kan op uiteenlopende gebieden ondersteuning bieden voor alle Utrechtse sportverenigingen. En de laatste kerntaak is topsport. Bij deze kerntaak biedt het sporters en talenten informatie en individuele begeleiding bij het doorlopen van hun topsportcarrière.

De VSU heeft dus aangegeven dat er weinig bekend is over de ssv's in Utrecht. Voor de VSU is er de behoefte om meer inzicht te krijgen in de ssv's. Alleen op die manier kan de VSU haar taken, uitvoeren.

Als er gesproken wordt over de studenten van Utrecht, hebben we het over 50.000 mensen. Daarmee vormen zij 15% van de Utrechtse bevolking. Het oudste studentensportevenement dat in de geschiedenisboeken te vinden is, was een roeiwedstrijd tussen de universiteiten van Oxford en Cambridge in 1892. In 1874 werd al de eerste studentenroeivereniging in Leiden opgericht. Later ontstond er ook één in Delft. De bekende studentenroeiwedstrijd 'de Varsity' stamt nog vanuit die tijd.¹ In 1943 werd een commissie ingesteld die de lichamelijke gesteldheid van studenten fors zou moeten verbeteren. Op dat moment werd er besloten om door het Rijk gesubsidieerde, Universitaire sportstichtingen op te richten. Het doel van deze stichtingen was faciliteiten te scheppen 'ter bevordering van de lichamelijke opvoeding van, en sportbeoefening door studenten aan de Universiteit'. Uitgangspunt was hierin: 'de student is geen bijzonder mens, maar verkeert in bijzondere omstandigheden en daarom is er een aantal voorzieningen noodzakelijk, met name daar, waar de algemene voorzieningen tekort schieten'. Het doel van de voorzieningen was, vóór alles er voor te zorgen dat het rendement van het dure wetenschappelijk onderwijs niet zou dalen door slechte secundaire omstandigheden.² Door de betrokken houding van de studenten kwamen er veel georganiseerde studentensportverenigingen bij. Op dit moment zijn er ongeveer 40 ssv's in Utrecht.

¹ Nederlandse Studenten Sport Stichting. 35 jaar NSSS. (1992): P5-7.

² Nederlandse Studenten Sport Stichting. (1986): P46-47.

Veel partijen hebben te maken met de studentensport in Utrecht. De partijen die betrokken zijn bij de studentensportverenigingen zijn de gemeente Utrecht, de Universiteit Utrecht, de Hogeschool Utrecht, Studenten Sport Nederland, de Vereniging Sport Utrecht, USS Mesa Cosa (Olympos), de sportraad Utrecht, Studentensport Nederland, de universiteitsraad en USF studentenbelangen. Dit heeft als gevolg dat er geld en aandacht wordt besteed aan de ssv's. Om goed te kunnen investeren in de studentensport moet er in den beginne meer helderheid zijn over de situatie rondom de ssv's. Zo stellen Coakley & Pike dat sport 'social constructions' zijn. Dit betekent dat iedereen een rol speelt in het creëren van het huidige beeld van sport en het beeld van de toekomst. De toekomst kan effectief worden gecreëerd door te weten hoe de situatie nu is, wat de doelen zijn voor in de toekomst, door visies te achterhalen en toe te passen en in te spelen op de politieke situatie.³ Alleen dan kan er passend beleid worden geschreven.

De studenten van Utrecht maken dus een groot deel uit van de Utrechtse bevolking. Naast de studie hebben de studenten de mogelijkheid om te gaan sporten in een ssv. Ssv's zijn al jaren geleden opgericht om vanuit de universiteit de lichamelijke gesteldheid van studenten te bevorderen. In Utrecht zijn veel partijen betrokken bij de ssv's. Maar de VSU heeft aangegeven dat er weinig bekend is over de ssv's in Utrecht. Als VSU is er de behoefte om meer inzicht te krijgen in de ssv's. Want door te weten hoe de situatie nu is, kan de toekomst effectief gecreëerd worden. Alleen op die manier kan de VSU taken die tot haar behoren, uitvoeren.

³ Coakley, J. & Pike, E. (2009): P516-524.

1.2 Leeswijzer

In deze paragraaf is een weergave gegeven van de opbouw van dit onderzoeksrapport per hoofdstuk.

Hoofdstuk 2 gaat in op het onderzoeksperspectief van dit onderzoek. Dit onderzoek is afhankelijk van het perspectief van de onderzoeker. Het is daarom van belang om eerst het perspectief van de onderzoeker op dit vraagstuk helder voor ogen te krijgen. De eerste twee paragrafen beschrijven op welke manier ik als onderzoeker een perspectief heb ontwikkeld en hoe ik met dit perspectief kijk naar het onderwerp van dit onderzoek. Het perspectief verklaart vervolgens welke wetenschappelijke onderzoeksstroming er voor dit onderzoek gehanteerd wordt en hoe de interviews geïnterpreteerd worden. Vervolgens wordt er ingegaan op de manier van analyseren van de resultaten. Er wordt verteld hoe er naar de resultaten wordt gekeken. Ten slotte wordt de context van de situatie waarin de ssv's een rol spelen beschreven.

Vervolgens wordt er in hoofdstuk 3 over de onderzoeksvraag & methode in gegaan. In hoofdstuk 2 wordt beschreven dat dit onderzoek, in navolging op het onderzoeksperspectief, wordt gedaan volgens de interpretativistische wetenschapsstroming. Er wordt getracht te achterhalen op welke manier de betrokken partijen de werkelijkheid zien. Dit wordt gedaan door te onderzoeken hoe de betrokkenen betekenis geven aan de studentensportverenigingen. Het onderzoeksperspectief dat gehanteerd wordt voor dit onderzoek is bepalend voor de centrale vraag en de deelvragen van dit onderzoek. Daarna worden de methoden, afgeleid van het perspectief en het interpretativisme, beschreven.

Daarna wordt in hoofdstuk 4 de literatuur die betrekking heeft op het vraagstuk van dit onderzoek besproken. Er komen verschillende stellingen van auteurs naar boven. Door de stellingen samen te voegen, ontstaan er discussies. Aan de hand van de verschillende meningen worden er vragen gesteld die relevant kunnen zijn voor dit onderzoek. Het roept vragen op die in de praktijk interessant kunnen zijn om te onderzoeken.

Het hoofdstuk is opgebouwd uit vijf paragrafen en een samenvatting. Eerst wordt er vanuit de literatuur gesproken over wél of geen speciale voorzieningen voor studenten? Vervolgens geven de auteurs een mening over of sport gezond is. Daarna wordt aan de hand van de literatuur bediscussieerd of sport goed is voor de ontwikkeling van de mens. Om daarna over te gaan of sport goed is voor de sociale ontwikkeling. En er wordt afgesloten met de vraag naar het nut van sportverenigingen.

In hoofdstuk 5 komen de onderzoeksresultaten aan bod. De deelvragen worden aan de hand van een zestal uitspraken beantwoord. De beantwoording wordt in dit hoofdstuk gedaan aan de hand van wat de respondenten hebben gezegd tijdens de interviews. Het gaat hier om de interpretatie van de respondenten over de betekenis van ssv's.

De analyse komt in hoofdstuk 6 aan bod. In dit hoofdstuk zijn de onderzoeksresultaten geanalyseerd aan de hand van het onderzoeksperspectief en de literatuur. De zes thema's waarin de verhalen van de betrokkenen bij de ssv's zijn beschreven, worden in deze analyse gehanteerd.

Aansluitend volgt de conclusie. Dit hoofdstuk beantwoordt de centrale vraag van dit onderzoek: *'Op welke manier geven betrokken partijen betekenis aan studentensportverenigingen in Utrecht?'* De centrale vraag wordt aan de hand van de analyse beantwoord. Hierbij worden conclusies uitsluitend gebaseerd op de analyse.

Vervolgens worden er in de discussie punten besproken die uit de resultaten van dit onderzoek naar boven zijn gekomen. Partijen kunnen er voor kiezen om rekening te houden met de punten die in deze discussie worden aangestipt.

Het onderzoeksrapport wordt afgesloten met een reflectie waarin er teruggekeken wordt op het proces van het ontstaan van dit onderzoek. Daarnaast wordt er beschreven wat ik heb geleerd van het doen van dit onderzoek. Daarbij komt dat er gekeken wordt naar dingen die beter hadden kunnen worden gedaan en dingen die anders hadden moeten worden gedaan. Ten slotte wordt er teruggekeken naar het perspectief.

2. Onderzoeksperspectief

Dit onderzoek is afhankelijk van het perspectief van de onderzoeker. Het is daarom van belang om eerst het perspectief van de onderzoeker op dit vraagstuk helder voor ogen te krijgen. In dit hoofdstuk wordt er daarom ingegaan op het perspectief dat tijdens dit onderzoek gehanteerd wordt. De eerste twee paragrafen beschrijven op welke manier ik als onderzoeker een perspectief heb ontwikkeld en hoe ik met dit perspectief kijk naar het onderwerp van dit onderzoek. Het perspectief verklaart vervolgens welke wetenschappelijke onderzoeksstroming er voor dit onderzoek gehanteerd wordt en hoe de interviews geïnterpreteerd worden. Vervolgens wordt er ingegaan op de manier van analyseren van de resultaten. Er wordt verteld hoe er naar de resultaten wordt gekeken. Ten slotte wordt de context van de situatie waarin de ssv's een rol spelen beschreven.

2.1 Bril

Binnen de studie Bestuurs- en Organisationswetenschap heb ik me onder anderen op het gebied van onderzoek kunnen ontwikkelen. In het eerste en in het tweede studiejaar heb ik een onderzoek gedaan. Allebei de onderzoeksopdrachten werden begeleid met colleges over wetenschapsfilosofie. Deze lessen hebben mij als persoon aan het denken gezet over de manier van onderzoek doen. Het mooie is dat de ontwikkeling van een perspectief op dit vraagstuk al voordat ik met deze studie begon is ontstaan.

De manier waarop ik naar een vraagstuk kijk, heeft voor mij veel te maken met de manier waarop ik naar de wereld kijk. Ik zie de werkelijkheid als een wereld dat ontstaat door de mensen die er invloed op hebben. De manier waarop mensen naar de dingen om hen heen kijken, bepaalt wat de werkelijkheid voor hen is, en beïnvloed hoe andere mensen deze werkelijkheid zien. De waarheid is hierin tegen iets anders. De waarheid is het enige juiste en kan zelden worden achterhaald. De waarheid is namelijk iets dat door iedereen moet worden gezien als het enige juiste. Het punt is dat iedereen een eigen beeld heeft van de werkelijkheid en hierdoor de waarheid zelden kan worden achterhaald. Wel zullen de verschillende werkelijkheden zorgen voor een bepaalde manier van handelen. De manier van handelen wordt bepaald door een aantal factoren. Deze factoren worden in paragraaf 2.4 behandeld.

Tijdens mijn opvoeding heb ik geleerd om veel vragen te stellen over de dingen die voor mij niet duidelijk waren. Dit ging verder tijdens het doen van mijn studie. Vanaf de eerste dag kregen wij als studenten te horen dat we vooral vragen moesten stellen. Door vragen te stellen kom je achter de werkelijkheid door de manier waarop mensen antwoord geven op je vraag. Door een vraag te stellen kom je als het ware achter de manier waarop iemand of een bepaalde groep mensen de werkelijkheid ziet. Aan de hand van die werkelijkheid en de werkelijkheid van andere personen of groepen kan de manier van handelen worden achterhaald. Naar mijn idee wordt de manier waarop wij mensen doen/handelen, bepaald door de manier waarop wij de wereld zien. En de manier waarop wij dingen zien, heeft te maken met de manier waarop wij betekenis geven aan de dingen in de wereld om ons heen. Deze zienswijze heeft invloed op de wetenschapsfilosofische stroming die gebruikt wordt in dit onderzoek.

2.2 Studentensportbril

Tijdens de gekozen leerkring Sport in beweging, een studievak voorafgaand en behorend aan dit onderzoek, zijn we met een klein groepje studenten en twee docenten dieper in gegaan op de rol van sport in de maatschappij. Mijn interesse ging in eerste instantie al uit naar de leerkring Sport in beweging omdat sport een belangrijk deel van mijn leven in beslag neemt. Zelf ben ik vanaf mijn achtste aan het voetballen. Daarnaast ben ik geïnteresseerd in het sportleven van mensen en de invloed die het heeft op het leven. Tijdens de leerkring hebben we het met behulp van gastsprekers, literatuur, film en discussies veel gehad over de invloed van sport in de wereld. Veel verschillende aspecten zijn hierbij aan bod gekomen. In één van de laatste lessen heb ik een keuze moeten maken

in het onderwerp van het onderzoek. Op dat moment wist ik al dat ik een onderzoek wilde doen naar studentensport. Zelf voetbal ik nu bij de studentensportvereniging Odysseus'91. In het jaar '08-'09 heb ik als secretaris gefungeerd bij deze vereniging. Tijdens dat jaar en de periode tussen die tijd en dit onderzoek zijn er veel vragen bij mij op gekomen omtrent de studentensport. Toen ik van mijn docent te horen kreeg dat er vanuit de VSU interesse was naar onderzoek omtrent studentensportverenigingen in Utrecht, bleek mijn interesse en de opdracht goed met elkaar aan te sluiten.

2.3 Wetenschapsperspectief

In het wetenschapsperspectief van dit onderzoek, beschreven in de twee paragrafen hierboven, krijgen mensen door betekenis te geven aan alle dingen om hen heen, een beleving van de wereld waarin zij leven. De beleving komt dus voort uit betekenisgeving. Sommige andere wetenschapsperspectieven spreken niet over beleving, omdat het denken en doen van individuen niet relevant is. Menselijk handelen wordt volgens die perspectieven bijvoorbeeld gedetermineerd door de omgeving en niet door de eigen keuzevrijheid. In tegenstelling tot mijn perspectief is alleen de uitkomst van handelen van belang, niet de achterliggende motieven en intenties. Mensen geven een betekenis aan een situatie. Deze betekenissen worden in een gemeenschap gedeeld en er ontstaat sociale interactie. Als mensen een bepaalde betekenis delen, wordt dit binnen de gemeenschap als de werkelijkheid gezien. Hierdoor kunnen er meerdere werkelijkheden naast elkaar bestaan. Bij de wetenschappelijke stroming interpretativisme staat betekenisgeving centraal. Voor dit onderzoek is er voor gekozen om volgens de interpretativistische stroming onderzoek te doen. Het interpretativisme verwerpt andere stromingen met ideeën van objectiviteit, dat alles zintuiglijk waarneembaar zou zijn en dat er één kenbare waarheid is. Daarentegen is juist de context van gebeurtenissen van groot belang en kunnen ook niet waarneembare zaken onderzocht worden. Zo is taal is de basis voor menselijk handelen en door het gebruik van taal wordt het menselijk handelen per definitie sociaal.

2.4 Analyse kader

Zoals in paragraaf 2.1 aangegeven, wordt de manier van handelen door een aantal factoren bepaald. Deze factoren worden nu besproken in dit analysekader.

Verschillende werkelijkheden bepalen de manier van handelen. In de wereld zijn er veel verschillende groepen die op een verschillende manier een werkelijkheid ontwikkelen. Deze werkelijkheden komen met elkaar in aanraking, omdat er onderling gehandeld moet worden om bepaalde doelen te realiseren. Dit betekent dat de groepen die met elkaar in aanraking komen, afhankelijk zijn van elkaar. Wanneer groepen afhankelijk van elkaar zijn zullen er verschillende belangen naar boven komen rollen die er voor moeten zorgen dat het individu of de groep zijn of haar doelen kan bereiken.

Ieder individu of groep (voortaan de groep) heeft haar eigen belangen. Deze belangen hangen af van wat er belangrijk wordt gevonden door de groep. Door belangen aan te geven, kunnen andere groepen rekening houden met andere belangen en zo een toekomst tegemoet gaan die verschillende belangen representeert. Dat er rekening wordt gehouden met andere belangen heeft weer te maken met de afhankelijkheidspositie van de groepen en de mate waarin een groep invloed kan uitoefenen. Invloed gaat over de pogingen die partijen in het werk stellen om andere partijen iets te doen of na te laten.

De afhankelijkheidspositie heeft ook veel te maken met de machtspositie van groepen. Macht wordt ook wel gezien als een bijzondere vorm van invloed. Zo bepaalt macht in grote mate in hoeverre groepen afhankelijk zijn van anderen. Hoe groter de machtspositie van een groep is, hoe groter de invloed kan zijn, en hoe kleiner de afhankelijkheidspositie van dezelfde groep is. Dit heeft als gevolg dat het voor die groep makkelijker is om met minder inspanning, de eigen belangen te bereiken.

Macht kan op verschillende manieren worden verworven.⁴ In de volgende paragraaf wordt in de context beschreven welke rol de factoren spelen in het vraagstuk van dit onderzoek.

2.5 Context

Het interpretativisme laat zien dat de context waarin gebeurtenissen zich afspelen belangrijk is wanneer de verschillende werkelijkheden getracht achterhaald te worden. Om de werkelijkheid binnen dit onderzoek naar boven te krijgen, is het van belang om inzicht te krijgen in de context van dit vraagstuk. Daarom wordt er hier een beeld geschetst van de verschillende partijen die een rol spelen in dit onderzoek. Er wordt gekeken naar welke afhankelijkheidsrelaties er zijn tussen die partijen. Daarnaast wordt er gekeken naar de rol van de belangen van deze partijen en naar de rol van macht die speelt tussen de betrokken partijen.

Partijen die betrokken worden in dit onderzoek zijn: de gemeente Utrecht, de Universiteit Utrecht, de universiteitsraad, de Hogeschool Utrecht, Studenten Sport Nederland, de Vereniging Sport Utrecht, USS Mesa Cosa (Olympos), de sportraad Utrecht en USF studentenbelangen.

Tussen deze partijen zijn er verschillende afhankelijkheidsrelaties. Zo is er vanaf 1 januari 1948 besloten door de Burgermeester en Wethouders van de gemeente Amsterdam dat lichamelijke opvoeding binnen Universiteiten zou worden ingevoerd. In 1956 publiceerde de commissie Rutten het 'Rapport voor het treffen van voorzieningen ten behoeve van studenten'. Hiermee kregen de universiteiten de taak om de studentensport te organiseren, welke erop gericht waren een harmonische geestelijke en lichamelijke ontwikkeling van zoveel mogelijk studenten te bevorderen. Universiteiten zouden vervolgens zelf bij de praktische uitwerking van de programma's betrokken moeten worden.⁵ Dit heeft als gevolg gehad dat de universiteit de beschikking kreeg over het geld omtrent de studentensport. En zoals zojuist besproken is, is geld macht. Daarbij komt dat het Rijk door het uit handen geven van studentensport afhankelijk is geworden van de universiteiten. In Utrecht is het zo geregeld dat USS Mesa Cosa (voortaan Olympos) de taak in handen heeft gekregen om als stichting de ssv's te organiseren. De ssv's zijn dus afhankelijk van Olympos. De stichting zorgt voornamelijk voor de uitvoering van de studentensport, doormiddel van bedragen die zij gestort krijgt van de universiteit en de hogeschool. Daarnaast is zij in staat om op een commerciële manier aan haar geld te komen. Op deze manier is er ook een afhankelijkheidsrelatie tussen de partijen. De sportraad heeft als koepel van de ssv's in Utrecht, de taak om de belangen van de ssv's te vertegenwoordigen naar andere partijen. Zo ook naar Olympos. Hierdoor is er één partij, de sportraad, die veel relaties aan moet gaan in naam van de ssv's.

De verschillende relaties die er bestaan tussen de partijen zorgen ervoor dat er samen gehandeld moet worden om bepaalde doelen te bereiken. Tijdens dit handelen, komen de verschillende belangen van de partijen naar boven. De universiteit heeft zoals gezegd de taak om de geestelijke en lichamelijke ontwikkeling van zoveel mogelijk studenten te bevorderen. Er is dus een afweging die gemaakt moet worden om te kiezen in welke mate de lichamelijke t.o.v. de geestelijke ontwikkeling wordt bevorderd. Het is de universiteit die hierin haar belangen heeft en met behulp van haar machtspositie een beslissing kan maken over de ssv's. Er moet niet worden vergeten dat de gemeente invloed blijft hebben op het geld dat de universiteit en de hogeschool over het algemeen te besteden hebben. Hierdoor kan de gemeente haar belangen ook kenbaar maken aan de universiteit en vervolgens de manier van handelen beïnvloeden. De belangen van de gemeente zijn als het goed is inherent aan een groot deel van de bevolking. Met behulp van de VSU, raadgever van de gemeente, kan er worden onderzocht waar er onder de aangesloten verenigingen, ssv's en burgersportverenigingen (bsv's), behoefte aan is. Dit heeft als gevolg dat de VSU macht verwerft en op die manier haar belangen na kan streven.

Ten slotte heeft Olympos ook belangen die zij als stichting na wil streven. Als uitvoerend orgaan heeft zij mogelijkheden om het handelen te beïnvloeden. Olympos wordt gefinancierd door de

⁴ Bovens, M.A.P. & 't Hart, P. & Twist van, M.J.W. (2007). P 166- 180.

⁵ Nederlandse Studenten Sport Stichting. 35 jaar NSSS. (1992).

universiteit, de hogeschool en sinds kort door de gemeente, en ondersteunt door de VSU en de sportraad. Hierdoor zal de stichting rekening moeten houden met de belangen van deze partijen. Aan de andere kant kan zij ook belangen hebben om meer geld te incasseren via andere partijen, door op die manier meer van haar doelen te bereiken.

Om meer inzicht te krijgen te krijgen in de partijen die betrokken zijn bij de studentensportverenigingen in Utrecht, is er in de bijlage meer informatie beschikbaar.

2.6 samengevat

Met behulp van de paragrafen over de brillen, het wetenschaps perspectief, het analysekader en de context, kan er samen met de literatuur en de interviews verder worden gebouwd, om te komen tot een analyse van dit vraagstuk. Deze schets kan worden gezien als de fundering van dit onderzoek.

3. Onderzoeksvraag & methode

In hoofdstuk 2 is beschreven dat dit onderzoek, in navolging op het onderzoeksperspectief, wordt gedaan volgens de interpretativistische wetenschapsstroming. Er wordt getracht te achterhalen op welke manier de betrokken partijen de werkelijkheid zien. Dit wordt gedaan door te onderzoeken hoe de betrokkenen betekenis geven aan de studentensportverenigingen. Het onderzoeksperspectief dat gehanteerd wordt voor dit onderzoek is bepalend voor de centrale vraag en de deelvragen van dit onderzoek. In navolging van de paragraaf over de problematisering, wordt naast de doelstelling beschreven welke centrale vraag en deelvragen er worden gesteld voor dit onderzoek. Daarna worden de methoden, afgeleid van het perspectief en het interpretativisme, beschreven.

3.1 Problematisering

Als er gesproken wordt over de studenten van Utrecht, hebben we het over meer dan 50.000 mensen. Daarmee vormen zij 15% van de Utrechtse stadsbevolking. Deze groep studenten heeft de mogelijkheid om te sporten in een ssv. De ssv's zijn al jaren geleden opgericht, met als doel de lichamelijke gesteldheid van de student te bevorderen. In Utrecht zijn veel partijen betrokken bij de ssv's. Maar de VSU heeft aangegeven dat er weinig bekend is over de ssv's in Utrecht. Als VSU is er de behoefte om meer inzicht te krijgen in de ssv's. Want door te weten hoe de situatie nu is, kan de toekomst effectief gecreëerd worden. Alleen op die manier kan de VSU als raadgever van de gemeente en als belangenbehartiger van de (studenten)sportverenigingen taken naar behoren uitvoeren.

3.2 Doelstelling en de centrale vraag

De doelstelling, de centrale vraag en de deelvragen zijn ontstaan uit de problematisering en het perspectief van dit onderzoek.

Doelstelling

De doelstelling van dit onderzoek is om er achter te komen hoe de verschillende betrokken partijen de werkelijkheid rondom de ssv's in Utrecht zien. Het gaat hierbij om de betekenisgeving aan, en de beleving die de betrokkenen hebben bij de wereld rondom de ssv's. Door op zoek te gaan naar die betekenissen kan er inzicht worden verkregen in de situatie van de ssv's in Utrecht op dit moment. Hierbij wordt gestreefd naar een opstap om de toekomst van de ssv's effectief te creëren.

Centrale vraag

Met behulp van de centrale vraag moet de doelstelling van dit onderzoek worden bereikt. De centrale vraag is ontstaan uit het onderzoeksperspectief van dit onderzoek. De vraag moet er toe leiden dat de betekenissen die betrokkenen geven aan de ssv's achterhaald worden. De centrale vraag die in dit onderzoek wordt gehanteerd is: *'Op welke manier geven betrokken partijen betekenis aan de studentensportverenigingen in Utrecht?'*

Deelvragen

Aan de hand van een zestal deelvragen zal de centrale vraag uiteindelijk worden beantwoord. De deelvragen zijn aan de hand van voorafgaande gesprekken, het onderzoeksperspectief, en de literatuur ontstaan. Daarnaast zijn de interviews gedurende dit onderzoek van invloed geweest op de deelvragen. Hieronder staan de zes deelvragen en daaronder staat hoe de deelvragen meehelpen om antwoord te vinden op de centrale vraag.

1. *Wat is het belang om studenten te laten sporten in een studentensportvereniging?*
2. *Welke rol speelt geld voor de studentensportverenigingen?*
3. *Hoe worden voorzieningen en ondersteuning aangeboden?*
4. *Wat zijn de verschillen tussen studentensportverenigingen en andere studentenorganisaties?*

5. *Op welke manier gaan betrokken partijen om met topsport in studentensportverenigingen?*
6. *Hoe is het contact tussen de betrokken partijen?*

Hieronder staat beschreven wat het doel is van de deelvraag. Daarnaast geeft het inzicht in de manier waarop de deelvragen antwoord proberen te geven om uiteindelijk de centrale vraag te kunnen beantwoorden.

1. In de eerste deelvraag wordt er gestreefd naar het achterhalen van de belangen die de betrokken partijen hebben bij de ssv's. Er wordt gekeken of er verschillen of juist overeenkomsten zijn. Het gaat er om dat puur de beleving van de betrokkenen wordt achterhaald.
2. De tweede deelvraag moet antwoord geven op de invloed die de machtsbron geld heeft op de belangen die rondom de ssv's spelen. Het is de bedoeling er achter te komen hoe de belangen met het geld samenhangen.
3. Ten derde moet er inzicht worden verkregen in de betekenis die de partijen geven aan de voorzieningen en de ondersteuning voor ssv's. Het gaat er bij deze deelvraag om waarom er ondersteuning wordt gegeven op de manier zoals wordt gedaan. En waarom er voorzieningen zijn zoals die er nu zijn. Daarnaast is het interessant om bij de ssv's te onderzoeken op welke manier zij betekenis geven aan die ondersteuning en voorzieningen.
4. Om meer inzicht te krijgen in andere modellen waarop de ssv's georganiseerd zijn, wordt er met behulp van deze deelvraag achterhaald welke verschillen er zijn, en welke belangen en doelen er achter zitten om ssv's op die manier te organiseren. Op deze manier ontstaat er een breder beeld van de betekenisgeving aan ssv's.
5. Deze deelvraag heeft als streven om te achterhalen hoe de partijen betekenis geven aan topsport in ssv's. Omdat de VSU ook betrokken is bij de begeleiding van topsport, is het interessant welke belangen en doelen er zijn in de ssv's.
6. Ten slotte wordt er met behulp van deze deelvraag onderzocht hoe de partijen betekenis geven aan elkaar rondom de ssv's. Hierdoor kan er een beeld ontstaan van de posities en de relaties tussen de betrokkenen. Daarbij komt dat het interessant is om te onderzoeken welke invloed de relaties hebben op de betekenis die de partijen geven aan de ssv's.

3.3 Onderzoeksstrategie

De onderzoeksstrategieën die aan bod komen in de paragrafen Methoden, Onderzoekspopulatie en selectie respondenten, De rol van de interviewer, Validiteit, betrouwbaarheid en herhaalbaarheid, zijn bepaald door het vraagstuk en het onderzoeksperspectief van dit onderzoek. Het vraagstuk en het onderzoeksperspectief hebben aan elkaar geleid dat dit onderzoek volgens de onderzoeksstrategie van de interpretatistische stroming gedaan wordt. In de volgende paragrafen wordt uitgelegd wat dit voor betekenis heeft voor de manier van dit onderzoek doen.

3.4 Methoden

Om te achterhalen op welke manier betrokkenen betekenis geven aan de ssv's, moet er contextspecifieke kennis worden verzameld. Dit kan met behulp van de bijbehorende methoden van dit onderzoek; interviewen en observeren.⁶ Interviews zijn geschikt voor het achterhalen van meningen, denkbeelden en definities van situaties.⁷ Dit sluit dus aan bij het doel om de beleving te achterhalen. Kwalitatief onderzoek heeft niet als doel om objectief te achterhalen wat er daadwerkelijk is gebeurd, maar om zo objectief mogelijk te achterhalen hoe de respondenten dit

⁶ Vermeulen, J. (2009).

⁷ Punch, K. F. (1993): 174-175.

ervaren hebben.⁸ Met behulp van de kwalitatieve methoden kunnen gegevens worden onderzocht die te complex zijn om te onderzoeken met behulp van kwantitatieve methoden.⁹

3.4.1 Semigestructureerde interviews

Voor dit onderzoek worden 16 betrokkenen geïnterviewd. De duur van het interview hangt onder andere af van de spraakzaamheid van de respondent, maar er wordt uitgegaan van een uur á anderhalf uur.

Dit onderzoek wordt onder anderen aan de hand van semigestructureerde interviews geanalyseerd. Semigestructureerde interviews zijn interviews waarbij wel topics worden gehanteerd, maar geen vaste vraagstellingen. Bij onderzoek naar betekenis kan de onderzoeker van te voren niet volledig bepalen welke onderwerpen er spelen voor de respondenten; er moet zoveel mogelijk ruimte blijven voor eigen inbreng vanuit de respondent, met als reden de betekenis zo puur mogelijk weer te geven. Daarbij is het wel noodzakelijk een bepaalde structuur en diepgang aan te brengen als onderzoeker, maar dit meer in de rol als moderator dan als enquêteur.¹⁰ De moderator is in dit geval een onderzoeker die het overzicht heeft en niet zozeer vanuit zichzelf vragen stelt, maar meer ingaat op wat er door de respondent wordt gezegd.

Om een semigestructureerd interview te kunnen houden, zijn er globale topics, ontstaan uit de deelvragen, als houvast nodig. Dit sluit niet geheel aan op het interpretativisme, omdat deze stroming stelt dat de informatie vanuit de respondent moet komen en de interviewer niet van tevoren kan invullen wat onder de betekenis zou kunnen vallen. De interviews hoeven dan ook niet op dezelfde manier te verlopen, omdat dit afhangt van de situatie en van de respondent. Dus hoe meer eenheid en structuur, hoe minder interpretativistisch de methode is.¹¹ Toch is er gekozen om gebruik te maken van een globale topiclijst. Uiteraard blijft er tijdens het interview ruimte voor onderwerpen die niet op de topiclijst staan. Ook kunnen er topics afvallen die geen issue blijken te zijn in het onderzoek. Op deze manier kan er een zogenoemde verzadiging van informatie optreden. Door op deze manier onderzoek te doen is de kans groot dat alle belangrijke informatie wordt achterhaald.

3.4.2 Documentanalyse

Aan de hand van de literatuur die in hoofdstuk 4 is beschreven, worden de resultaten onder andere geanalyseerd. Naast de documentanalyse wordt er ook gebruik gemaakt van het onderzoeksperspectief om de resultaten te analyseren en verklaren. De literatuur kan ook bijdragen als houvast voor de interviews die gehouden worden met betrokken partijen rondom de ssv's. De documenten kunnen namelijk al inzicht geven in mogelijke issues die een rol spelen in de context van dit onderzoek.

3.4.3 De manier van interviewen

Met behulp van interviews zullen de verhalen van respondenten een beeld geven van de betekenis die zij geven aan de ssv's. De verhalen die worden verteld door de betrokkenen kunnen als gestructureerde en formele data worden gezien. Aan de andere kant kunnen ze worden gezien als creatieve, kunstige genres.¹² Verhalen van respondenten zijn nuttig om een goede analyse te maken. In een verhaal zit een bedoeling. Uit de manier waarop een verhaal wordt verteld, wordt geprobeerd duidelijk te krijgen waarom het verhaal wordt verteld en wat de bedoeling van de verhalenverteller is. De manier waarop het verhaal vorm krijgt, heeft te maken met het karakter van de persoon en de gebeurtenissen die dicht bij de persoon liggen. Ook de bredere omgeving, de cultuur waarin de

⁸ Field en Morse, (1996): 117.

⁹ Banister e.a., (1997): 50.

¹⁰ Punch, (1993): 175-178.

¹¹ Tsoukas & Knudsen (2003).

¹² Coffey en Atkinson, (1996): 55.

persoon leeft, zal van invloed zijn op de manier waarop het verhaal vorm krijgt.¹³ Om deze redenen is het van belang dat verhalen nooit moeten worden gescheiden van hun locatie, sociale constructie, machtsrelaties en sociale milieu. Verhalen zijn daaraan verbonden en zullen in een andere situatie anders verlopen en een ander betekenis hebben.¹⁴ De contextgerelateerde kennis sluit aan op het sociaal wetenschappelijke perspectief van dit onderzoek.

3.5 Onderzoekspopulatie en selectie respondenten

Om de betekenis die betrokken partijen geven aan studentensportverenigingen te achterhalen, zijn verschillende mensen van verschillende partijen geïnterviewd. Hoe de respondenten zijn geselecteerd, wordt hieronder toegelicht.

Er is een aantal betrokken partijen geïnterviewd. Dit zijn de Universiteit Utrecht, de Hogeschool Utrecht, de gemeente Utrecht, Olympos, een aantal studentensportverenigingen, de sportraad, USF studentenbelangen, de universiteitsraad en Studenten Sport Nederland (SSN). Voor dit onderzoek is het belangrijk om er achter te komen hoe verschillende partijen betekenis geven aan studentensportverenigingen. Daarom is er voor gekozen om uit elke partij in ieder geval één persoon te interviewen. Voor de UU is er gesproken met iemand uit het CvB en een medewerker van de afdeling studentenservice. Binnen de HU is er gesproken met een medewerker van de afdeling studentvoorzieningen. Een oud-voorzitter, de voorzitter en de directeur van Olympos zijn geïnterviewd. Voor de USF, de universiteitsraad, sportraad en SSN zijn de voorzitters geïnterviewd. En voor de gemeente is oud-raadslid Van Ditmarch geïnterviewd en een medewerker van Dienst Maatschappelijke Ontwikkelingen (DMO). Lang niet alle SSV's konden worden geïnterviewd, daarom is er een selectie gemaakt. Er is gekozen voor de voorzitter van de grote studentenroeivereniging Triton. Deze vereniging bestaat al meer dan 100 jaar en heeft zijn accommodatie niet op de Uithof. Daarnaast is er gekozen voor de voorzitter en tevens oprichter van de squashvereniging 'Beat it' die vier jaar geleden is opgericht en bestaat uit 80 leden. En ten slotte komen een oud-voorzitter en de secretaris van de volleybalvereniging USC Protos aan het woord. Deze vereniging bestaat al meer dan 50 jaar en heeft ongeveer 200 leden. Voor deze ssv's is gekozen om een alomvattend beeld te krijgen van de ssv's.

Voor de interviews is er voor deze mensen gekozen, omdat ik het idee heb dat deze mensen van de verschillende partijen het meest betrokken zijn bij de ssv's. Op deze manier kan er een zo goed mogelijk beeld ontstaan van de situatie rondom ssv's in Utrecht.

De respondenten zijn allemaal in hun eigen omgeving geïnterviewd. Op die manier voelt de respondent zich het meeste op zijn gemak. Dit kan positief zijn voor het interview omdat de respondent dan vrijuit kan spreken. Er hoeft geen rekening te worden gehouden met een andere vreemde locatie, omdat de omgeving voor de respondent bekend is. (mi is deze zin overbodig, je zegt hetzelfde in de zinnen hiervoor)

Daarnaast is er voor gekozen om de respondenten persoonlijk te spreken en niet in groepen. Met behulp van deze methode kunnen mensen zeggen wat ze willen en spelen machtsrelaties tijdens het interview geen rol. De respondent kan daarom wederom vrijuit spreken. Hierdoor worden sociaal wenselijke antwoorden gereduceerd.

3.6 De rol van de interviewer

Tijdens dit onderzoek worden de respondenten benaderd. De manier van benaderen heeft invloed op de manier waarop de respondent naar het onderzoek kijkt.¹⁵ Het interpretativisme gaat er vanuit dat de onderzoeker altijd gekleurd is, want zij neemt voor het vergaren van kennis altijd haar achtergrond en voorkennis mee. Omdat dit altijd het geval is, is het belangrijk om je als onderzoeker hiervan bewust te zijn zodat je er rekening mee te houden. Er is daarom voor gekozen niet direct te

¹³ Coffey en Atkinson, (1996): 67-68.

¹⁴ Coffey en Atkinson, (1996): 79-80

¹⁵ Banister e.a., (1997): 54.

vertellen dat ik zelf actief ben bij de studentensportvereniging Odysseus'91. Dit kan namelijk van invloed zijn op de respondent. Het kan zijn dat de respondent het idee heeft dat iemand die zelf sport bij een ssv niet objectief is. Door dit punt niet te vertellen, vergroot de kans op het zo objectief mogelijk achterhalen van het verhaal van de respondent. Door te vermelden dat de onderzoeker als student van de UU onderzoek doet, wordt verwacht dat de respondent sociaal gewenste antwoorden vermijdt. Het is belangrijk om serieus genomen te worden door de respondenten. Daarom zal het voor dit onderzoek belangrijk zijn om als onafhankelijk persoon over te komen. Dit kan worden beïnvloed door kleding, taalgebruik en gewoonten. In hoofdstuk 9 wordt gereflecteerd in welke mate het gelukt is om objectief onderzoek te doen.

3.7 Validiteit, betrouwbaarheid en herhaalbaarheid

Een gevolg van het afnemen van interviews is dat de herhaalbaarheid laag is en het lastig is om de gegevens te controleren, wat een lager betrouwbaarheidsniveau als gevolg heeft. Dit is volgens het interpretativisme geen nadelig gevolg, omdat de resultaten afhankelijk zijn van de situatie, en bij een ander onderzoek wordt altijd een andere situatie gecreëerd. Het feit dat de contextspecifieke situatie zo'n grote rol speelt, betekent dat de verzamelde gegevens moeilijk te generaliseren zijn. Het doel is dan ook niet om algemene theorieën te ontwikkelen, maar om contextspecifieke kennis te vergaren.

De kennis die voortkomt uit de interviews kan niet volledig objectief zijn. Bij interviews heeft de onderzoeker te maken met een enkele en een dubbele hermeneutiek. Woolgar zegt dat vanuit de *mediative view* de relatie tussen het object en de representatie niet volledig overeenkomt, wat duidt op een enkele hermeneutiek.¹⁶ Deze representatie kan beïnvloed worden door sociale factoren; er kan bijvoorbeeld sprake zijn van sociaalwenselijke antwoorden. De dubbele hermeneutiek houdt in dat de onderzoeker de interpretaties van de respondent interpreteert, oftewel dat er sprake is van een dubbele kleuring.¹⁷ De kennis die gegeneerd wordt is daarom ook meer een inzicht dan de waarheid.¹⁸

Een ander gevolg van het afnemen van interviews is dat een onderzoeker zich moet realiseren dat zodra een respondent te horen krijgt dat de onderzoeker hem/haar zou willen interviewen over de betekenisgeving van studentensportverenigingen in Utrecht, de respondent bewust dan wel onbewust daarmee beziggaat voordat het interview plaatsvindt als gevolg van de aankondiging. Volgens Woolgar verandert de beleving gedurende en na het onderzoek. De beleving is niet iets vaststaands en heeft geen bestaan van zichzelf, maar vormt zich in een proces.¹⁹

3.8 samengevat

In dit hoofdstuk zijn de problematisering, de doelstelling, de centrale vraag en de deelvragen beschreven. Hiermee wordt getracht te achterhalen op welke manier de betrokken partijen de werkelijkheid zien. Dit wordt gedaan door te onderzoeken hoe de betrokkenen betekenis geven aan de studentensportverenigingen. Het onderzoeksperspectief dat gehanteerd wordt voor dit onderzoek is bepalend.

De onderzoeksstrategieën die aan bod kwamen in de paragrafen Methoden, Onderzoekspopulatie en selectie respondenten, De rol van de interviewer, Validiteit, betrouwbaarheid en herhaalbaarheid, zijn bepaald door het vraagstuk en het onderzoeksperspectief van dit onderzoek. Er is beschreven wat dit voor betekenis heeft voor de onderzoeksstrategieën van dit onderzoek.

In het volgende hoofdstuk wordt ingegaan op de literatuur die gebruikt wordt voor het analyseren van de onderzoeksresultaten van dit onderzoek, zoals beschreven onder de paragraaf 3.4.2; documentanalyse.

¹⁶ Woolgar, S. (1996): 17.

¹⁷ Boessenkool, J. (17 maart 2009).

¹⁸ Alvesson, M. en Deetz, S. (2000): 30.

¹⁹ Woolgar, S. (1996): 18.

4. Literatuur

In dit hoofdstuk wordt literatuur die betrekking heeft op het vraagstuk van dit onderzoek besproken. Er komen verschillende stellingen van auteurs naar boven. Door de stellingen samen te voegen, ontstaan er discussies. Aan de hand van de verschillende meningen worden er vragen gesteld die relevant kunnen zijn voor dit onderzoek. Het roept vragen op die in de praktijk interessant kunnen zijn om te onderzoeken.

Het hoofdstuk is opgebouwd uit 5 paragrafen en een samenvatting. Eerst wordt er vanuit de literatuur gesproken over wél of geen noodzaak voor speciale voorzieningen voor studenten. Vervolgens geven auteurs een mening over of sport gezond is. Daarna wordt aan de hand van de literatuur bediscussieerd of sport goed is voor de ontwikkeling van de mens. Om daarna over te gaan of sport goed is voor de sociale ontwikkeling. En er wordt afgesloten met de vraag naar het nut van sportverenigingen.

4.1 Wél of geen speciale voorzieningen voor studenten?

De literatuur die hieronder beschreven staat, bediscussieert of er wel of geen speciale voorzieningen naast de studie voor studenten moeten zijn. Daarnaast wordt er besproken door de auteurs of er ondersteuning moet plaatsvinden om de studenten in aanraking te laten komen met de voorzieningen. Zo wordt er besproken dat de prijs om te kunnen sporten een rol speelt in de mate waarin er wordt gesport. In dit onderzoek wordt er onderzocht wat de prijs om te sporten en andere ondersteuning betekent voor studenten en hoe er door andere partijen naar wordt gehandeld. Om antwoord te vinden op de situatie van voorzieningen en ondersteuning voor ssv's in Utrecht worden deze deelvragen gesteld: *Welke rol speelt geld voor de studentensportverenigingen? & Hoe worden voorzieningen en ondersteuning aangeboden?*

De prijs om te kunnen sporten speelt een rol in de mate waarin er wordt gesport. Coakley stelt dat een geprivatiseerde markt kan bepalen welke mensen onder wat voor condities sporten. Deze marktwerking heeft negatieve gevolgen voor de sociaal-economische ongelijkheid tussen mensen die al aanwezig is in de grotere maatschappij, zegt Coakley. Vooral de mensen met weinig financiële middelen zullen niet de mogelijkheid hebben om te sporten onder de condities die ze zouden willen. Op die manier hebben mensen niet dezelfde kansen om een geslaagde sporter te worden en andere positieve gevolgen van sport te ervaren.

Over het algemeen wordt er vaak wel gedacht dat sport toegankelijk is voor alle mensen en dat ongelijkheden in geld, positie en invloed hierop geen invloed hebben. Maar de werkelijkheid is, zo stelt Coakley, dat de mensen die het geld beheren en de macht hebben, deze middelen gebruiken om de sport te organiseren. Deze mensen zullen altijd eigen voorkeuren hebben in het organiseren van sport. Hun waarden en interesses zullen daarom gehandhaafd worden in de sport. Het is belangrijk dat de (machthebbende mensen die op dat moment de beschikking hebben over het geld en de economische macht, sociale uitsluiting tegengaan om ongelijkheid in de toegankelijkheid van sport te vermijden.²⁰

Al jaren gaat het debat in Nederland of er wel of geen voorzieningen ten behoeve van de student, naast de voorzieningen die een direct studiebevorderend karakter hebben, moeten bestaan. Een aantal uitspraken die tijdens een forum in 1986 in Utrecht zijn gedaan in reactie op minister Deetman die de voorzieningen wilde bevorderen, staan hieronder beschreven.

Geertzen zegt: De behoeften van studenten zijn anders dan die van burgers. In principe zouden voorzieningen voor iedereen toegankelijk moeten zijn. Maar de realiteit laat dit niet toe.

²⁰ Coakley, J. & Pike, E. (2009): P 351-352.

Studentensport is er juist om sport voor deze groep toegankelijk te maken. Burgerverenigingen zijn niet op studenten ingericht. Je kunt bij een burgervereniging niet op elk willekeurig tijdstip aan sport doen of een paar weken wegblijven omdat je in een tentamenperiode zit. Verder zijn burgerverenigingen voor studenten vaak te duur.²¹

Een andere mening laat Lansink (onderwijsspecialist, CDA) er op na in het Wagenings Hogeschool Blad, in het voorjaar van 1985. Hij stelt dat er dient te worden uitgegaan van het principe dat aparte voorzieningen voor studenten niet gewenst zijn. De student heeft geen recht op een dergelijke elitaire behandeling. Hieraan moet één voorwaarde worden verbonden, namelijk dat de inkomenspositie van de student voldoende is.²²

Minster Deetman zegt: Mede door studentenvoorzieningen neemt de student een bevoorrechte plaats in de maatschappij in. Dat moet maar eens afgelopen zijn. Er moet gesport en gemusiceerd worden in gewone burgerverenigingen. Studentensport is niet studiebevorderend, althans niet in voldoende mate. De student moet maar bij WVC of de gemeente zijn.²³

4.2 Sport voor de gezondheid

Is sport goed voor de gezondheid? Dat is de vraag die in dit onderdeel van de literatuur wordt bediscussieerd. Een aantal auteurs stelt dat lichaams oefeningen de ontwikkeling van jonge mensen bevordert. Anderen stellen ook dat er een connectie is tussen sport en gezondheid, maar dat de mate van gezondheid afhankelijk is van de manier van sport beoefenen.

Voor dit onderzoek wordt er met behulp van de deelvraag: *Wat is het belang om studenten te laten sporten in een studentensportvereniging? & Op welke manier gaan betrokken partijen om met topsport in studentensportverenigingen?* geprobeerd antwoord te vinden op de manier waarop betrokken partijen kijken naar de gezondheid van sport voor studenten. Daarnaast is het interessant om te onderzoeken of de gezondheid volgens de betrokkenen ten koste gaat van topsport en daarmee minder geschikt is voor studenten.

Volgens Marx bevordert sport wel de gezondheid van de mens, maar met het oog op de verbetering van de arbeidsprestaties. Bohme zet ook zijn vraagtekens bij de gezondheid van sport. Prestatiegerichte sport is volgens hem zelden gezond. Volgens hem komt de sport in die zin ook alleen maar neer op de zorg van een maximale werkbekwaamheid van de bevolking.²⁴

Schagen en Rooswinkel beschrijven al in 1947 dat school jonge mensen dwingt om langdurig stil te zitten. Dit zou de ontwikkeling van het jonge mens belemmeren als gevolg van een onnatuurlijke houding een belemmerde bloedsomloop en te weinig spieractie. Alleen een evenredige lichaams oefening zou dit kunnen verhinderen.²⁵ Ze stellen dat iemand, wiens fysieke toestand goed is, zijn dagelijkse werk beter en met meer vreugde zou kunnen verrichten, dan iemand met een minder goede fysieke toestand; infecties hebben minder kans om toe te slaan en er zal eerder herstel zijn bij beschadigingen van het lichaam.²⁶

Socioloog Waddington stelt dat er zeker een connectie is tussen gezondheid en sport. Dit is voornamelijk zo wanneer het individu de controle houdt over het eigen lichaam. Bij competitieve en vooral contactsport is het gevaar op blessures erg groot en dalen voordelen van de gezondheid door sport.

Onderzoekers uit Engeland ondervonden dat de kosten van blessures die veroorzaakt werden door competitieve sport hoger uitvallen dan wanneer de deelnemers niet zouden deelnemen aan sportEr

²¹ Nederlandse Studenten Sport Stichting. (1986): P 40- 41.

²² Nederlandse Studenten Sport Stichting. (1986): P 33.

²³ Nederlandse Studenten Sport Stichting. (1986): P 34.

²⁴ Claeys, U. Mechelen, van F. Pattyn, M. Marivoet, M. (1975): P27-43.

²⁵ Rooswinkel, H. & Schagen, van K.H. (1947): P93.

²⁶ Rooswinkel, H. & Schagen, van K.H. (1947): P29.

moet bij dit onderzoek worden aangemerkt dat het niet de sociale en psychologische voordelen mee heeft genomen in de resultaten.²⁷

4.3 Sport voor de ontwikkeling van de mens

De deelvragen: *Wat is het belang om studenten te laten sporten in een studentensportvereniging? & Op welke manier gaan betrokken partijen om met topsport in studentensportverenigingen?* kunnen met behulp van de literatuur extra invulling krijgen. In de tekst hieronder wordt er bediscussieerd welke functie sport al al dan niet kan hebben naast de studie. In dit onderzoek is deze vraag toepasselijk.

Pierre de Coubertin stelt dat tijdens het beoefenen van sport de mens zich realiseert om te strijden om de hoogste waarden in de beschaving. De prestatie wordt dan gezien als doel en als middel. De mens zal door te moeten streven naar de overwinning in strijd zijn met zichzelf en op die manier al zijn vermogens tot het uiterste ontwikkelen. De Coubertin kende aan de sportbeoefenaar een aantal hoogstaande deugden toe, als zelfzucht, activiteit, eerlijkheid, gehoorzaamheid, moed en uithoudingsvermogen. Volgens hem kunnen mensen (en voornamelijk jonge mensen) zich bevrijden van oppervlakkig genot, nihilisme, karakterloosheid en bandeloosheid. De sport zou volgens hem vrij zijn van gevoeligheid en emotionaliteit. En ze zou een beheerst, rationeel gedrag en mannelijke houding eisen. Carl Diem is ook van mening dat sport een ideaal middel is om de jonge mens te brengen tot zelfontplooiing. Een sterke persoonlijkheid wordt volgens hem ontwikkeld door plichtsbesef, orde, zelfzucht, opmerkzaamheid en onderdanigheid. Bohme stelt dat sport de prestatie- en concurrentiegeest ontwikkelt. Dit is nodig om het economische systeem in stand te houden.²⁸

Schagen en Rooswinkel stellen ook dat lichamelijke vermogens voor een groot deel bepalen in welke mate er prestaties worden geleverd. Daarom zou lichamelijke opvoeding een onderdeel moeten zijn tijdens het studeren. Daarbij komt dat sport een diepgaande verandering zou aanbrengen in het individu, zowel geestelijk als lichamenlijk. Het zou veerkracht, doorzettingsvermogen, nauwkeurigheid, beslistheid, opgewektheid, moed en zelfvertrouwen bevorderen, aldus Rooswinkel en Schagen.²⁹

Uit ander onderzoek is naar boven gekomen dat jonge mensen besluiten om te sporten om de controle over hun leven te verbeteren, ontwikkelings- en carrièredoelen te bereiken, en zichzelf naar anderen als competent op te stellen.³⁰

Ook hieronder zijn een aantal uitspraken die tijdens een forum in 1986 in Utrecht zijn gedaan in reactie op minister Deetman die de voorzieningen wil bevorderen.

*Directeur –generaal O&W In 't Veld stelt dat het Hoger Onderwijs zonder studentenvoorzieningen leidt tot een eenzijdige ontwikkeling van de student. De kwaliteit van het Hoger Onderwijs wordt bepaald door de mate waarin zij er in slaagt een student op te leiden naar een kritische functie in de samenleving. Het is hierom belangrijk dat de student zowel lichamenlijk als geestelijk gevormd wordt.*³¹

*Het rapport van de commissie Rutten (1956): 'Rapport voor het treffen van voorzieningen ten behoeve van studenten', had als doel er voor te zorgen dat het rendement van het dure wetenschappelijk onderwijs niet zou dalen door slechte secundaire omstandigheden.*³²

Van den Kroonenberg stelt: De behoefte aan speciale voorzieningen voor studenten is erg groot en er wordt goed gebruik van gemaakt. Dat mag dan ook gehonoreerd worden. Kijk maar naar de situatie

²⁷ Coakley, J. & Pike, E. (2009): P 117-118.

²⁸ Claeys, U. Mechelen, van F. Pattyn, M. Marivoet, M. (1975): P27-43.

²⁹ Rooswinkel, H. & Schagen, van K.H. (1947): P96-97.

³⁰ Coakley, J. & Pike, E. (2009): P 103-108.

³¹ Nederlandse Studenten Sport Stichting. (1986).

³² Nederlandse Studenten Sport Stichting. (1986).

is de Verenigde Staten, waar sport verplicht is, omdat het een stimulerende invloed heeft op de studie.³³

Zoals in bovenstaande stelling van Van den Kroonenberg is er een groot verschil te zien tussen de manier waarop de sport in de VS en in Nederland is georganiseerd. Dit verschil is ook te zien tussen de UK en Nederland. Hieronder is het model van de UK beschreven. Het is interessant om in het onderzoek ook te kijken naar andere modellen die in Nederland rondom de sport worden gehandhaafd. Op die manier kan er worden gekeken of er verschillen zijn tussen de betekenisgeving van partijen aan de verschillende modellen. Aan de hand daarvan kan er worden onderzocht of er in Utrecht gewerkt kan worden naar beter. Het vergelijken van het Nederlandse model met een buitenlands model is een onderzoek op zich waard en wordt niet in dit onderzoek onderzocht. De literatuur heeft wel aangezet om de deelvraag: *Wat zijn de verschillen tussen studentensportverenigingen en andere studentenorganisaties?* mee te nemen in dit onderzoek.

In het Verenigd Koninkrijk zijn vier elementen die belangrijk voor jongeren worden gevonden en die door sport zouden moeten worden gestimuleerd. Deze elementen zijn als volgt: een actief leven, actief participeren, het ontwikkelen van verschillende sporten en het ontwikkelen van talenten binnen de sport. De overheid geeft veel geld uit om strategieën te bedenken en in te zetten om de sport te stimuleren. In het Verenigd Koninkrijk wordt dit allemaal georganiseerd binnen en via de scholen. De ontwikkelingen en het beleid op dit gebied nemen aan dat het verhogen van de hoeveelheid sport binnen scholen allemaal goede resultaten met zich meebrengt op mentaal, fysiek, sociaal, leerontwikkeling en moreel gebied. De Prime Minister van de United Kingdom benadrukt dit met de volgende woorden nog extra wanneer hij de National School Sport Week introduceert:

We need to put school back where it belongs – playing a central role in the school day. National School Sport Week is a great opportunity to do just that and I'm confident that it will help get young people physically healthy. Whatever their natural ability and whatever their age, sport and activity can make our children healthier, raise self-confidence and self-esteem. It develops teamwork, discipline and a sense of fair play. Values that will stand young people and the country in good stead in the years to come. (Gordon Brown, British Prime Minister, 2008)³⁴.

4.4 Sport voor de sociale ontwikkeling

Sociale belangen die sport met zich mee kan brengen worden hieronder bediscussieerd. De deelvraag: *Wat is het belang om studenten te laten sporten in een studentensportvereniging?* kan met behulp van deze literatuur interessanter worden om te beantwoorden. Het is interessant om te achterhalen of er overeenkomsten zijn tussen de literatuur en de resultaten uit dit onderzoek wat betreft de sociale belangen van sport.

Op sociaal vlak zegt Pierre de Coubertin dat sport solidariteit en teamgeest onder gelijken en ondergeschiktheid aan de groepsleider bewerkstelligd. Sport verstevigt het groepsbewustzijn en de onderwerping van het individu aan groepsbelangen. Tijdens de sportieve strijd is iedereen gelijk zegt Coubertin, en dat heeft als gevolg dat de sociale en politieke verschillen verdwijnen. Ook Carl Diem is van mening dat de sport individuen en volkeren bij elkaar brengt en op die manier bestaande ongelijkheden nivelleert.

Plessner stelt dat de mens zich niet meer met de arbeid kan identificeren. De sport kan deze behoefte compenseren. In sport bestaat namelijk ongecompliceerdheid en kameraadschap. Plessner zegt dat men in de sport weer kan ervaren wat het echte leven is.³⁵ Rooswinkel en Schagen stellen dat lichamelijke opvoeding samenwerking bevordert. Tijdens een spel is er veel ruimte om sociale

³³ Nederlandse Studenten Sport Stichting. (1986): P 40- 41.

³⁴ Coakley, J. & Pike, E. (2009): P 160-163.

³⁵ Claeys, U. Mechelen, van F. Pattyn, M. Marivoet, M. (1975): P27-43.

deugden te oefenen. Het kan dan worden gezien als een middel waardoor jongeren onderling zich leren aanpassen en samenwerken.³⁶

Wederom is hieronder een uitspraak die tijdens een forum in 1986 in Utrecht is gedaan in reactie op minister Deetman die de voorzieningen wil bevorderen.

*Biersteker stelt: Er moet een lage drempel zijn voor studentensportbeoefening. Naast een lichamelijke functie is er ook een belangrijke sociale functie, namelijk contactplaats voor studenten.*³⁷

4.5 Het nut van sportverenigingen

De literatuur in deze paragraaf bediscussieert op welke manier sportverenigingen een rol spelen in de maatschappij. Eerst wordt er beschreven hoe het ontstaan en de groei van sportverenigingen kan worden verklaard. Vervolgens komen er auteurs aan het woord die beweren dat sportverenigingen groepen mensen verdelen en anderen die stellen dat sportverenigingen bindend werken. De literatuur wordt afgesloten met een stelling van Wallage, dat studentensportverenigingen het isolement van de student t.o.v. leeftijdsgenoten vergroten. Er kunnen aan de hand van deze literatuur links worden gelegd met het vraagstuk van dit onderzoek. Zo kan er worden onderzocht of de betrokken partijen de ssv's zien als organisatie die mensen bindt of verdeelt.

Coakley & Pike stellen dat er nog een aantal andere argumenten zijn om het ontstaan en de groei van de sportvereniging te verklaren. Vanaf 1950 is er een grote groei te zien in het aantal kinderen dat gaat sporten in verenigd verband. Deze verandering heeft volgens Coackley & Pike te maken met het individualisme en materialisme dat een steeds grotere waarde krijgt in de maatschappij. Ten eerste stellen zij dat de georganiseerde sport leidt tot meer orde in de samenleving. Kinderen blijven meer uit de problemen. Dit komt voornamelijk door de controle die er door de sportverenigingen is ontstaan. Daarnaast, en dit heeft te maken met het punt hiervoor, is de sportvereniging een veilige plek voor kinderen om beschermd te zijn tegen het kwade van de wereld.³⁸ Daarnaast wordt er gesteld dat de topsport, waar het draait om competitie, een grote waarde gekregen heeft in onze cultuur. Door de verhalen en de media rondom de welvaart en bekendheid van topsporters, worden veel mensen verleid om doormiddel van de georganiseerde sport te streven naar prestaties. Binnen deze sportactiviteiten kunnen mensen zelf streven naar het winnen van acceptatie door soortgenoten.³⁹

Gezelligheidsactiviteiten en ontmoetingen voor en na wedstrijden en trainingen zorgen voor een wezenlijk onderdeel van de motivatie tot deelname aan sportbeoefening door sporters.⁴⁰

In het boek 'Brug over woelig water' van Van der Meulen zijn volgens Putnam de sportverenigingen het voorbeeld van dé sociale verbinder in de samenleving. Putnam stelt dat succesvolle samenlevingen beschikken over drie soorten van kapitaal. Het sociaal kapitaal, gebaseerd op vertrouwensbanden, is er één van. Deze vertrouwensbanden bestaan uit hechte vriendschappen, omvangrijke kenniskringen, en het geloof in de goedgezindheid van de medemens, ofwel veralgemeend vertrouwen. Putnam is van mening dat het sociaal kapitaal van drievoudig belang is. Ten eerste sociaal: vertrouwensbanden verminderen bijvoorbeeld eenzaamheid, discriminatie en schooluitval. Ten tweede politiek: vertrouwensbanden bevorderen levendige uitwisseling van meningen en daarmee democratisch draagvlak. En ten slotte economisch: vertrouwensbanden vergroten de kans dat projecten en problemen gezamenlijk worden opgepakt en aangepakt. Dit komt

³⁶ Rooswinkel, H. & Schagen, van K.H. (1947): P99.

³⁷ Nederlandse Studenten Sport Stichting. (1986): P 40- 41.

³⁸ Coakley, J. & Pike, E. (2009): P 139-148.

³⁹ Coakley, J. & Pike, E. (2009): P 139-148.

⁴⁰ Claeys, U. Mechelen, van F. Pattyn, M. Marivoet, M. (1975): P68-70.

doordat vertrouwen het maken van afspraken vergemakkelijkt en minder toezicht op naleving daarvan vereist. Volgens Putnam ontstaat verbondenheid als een onbedoeld gevolg van ongedwongen, alledaagse omgang. Zulke informele contacten doen zich volgens hem voor binnen kleinschalige verbanden. In het boek van Van der Meulen wordt er meer onderzoek gedaan naar het verbindende vermogen van sportverenigingen.⁴¹

Om te beginnen worden er aan de hand van onderzoeksliteratuur drie invalshoeken op het verbindende vermogen van sportverenigingen onderscheiden. Deze invalshoeken worden door Van der Meulen als volgt samengevat.

De eerste invalshoek benadrukt dat sportverenigingen verbinden. Dit gebeurt tijdens sport door gezamenlijke inspanning en gedeelde smart en vreugde bij overwinning. 'Fair-play' en gedeelde regels bevorderen ook de verbondenheid. De 'derde helft', de verhalen en herinneringen stimuleren de gezelligheid. En bij sport horen de gebonden vrijwilligers, de vriendschappen en kenniskringen voor het leven. Putnam (2001) is met 'Bowling alone' de voornaamste vertegenwoordiger van deze invalshoek. Volgens hem verbinden sportverenigingen mensen en bevolkingsgroepen.

De tweede invalshoek benadrukt dat sportverenigingen verdelen. Bij sport horen namelijk ook bankzitters, verliezers, overtredingen, vals spel, kopstoten, mishandelingen, scheldpartijen, drankmisbruik, doping, vastgeroeste vrijwilligers en vergrijsde vrijwilligers. Bordieu (1979) beschrijft in 'Distinction' dat sportverenigingen mensen en bevolkingsgroepen verdelen.

Een andere en laatste invalshoek stelt dat sportverenigingen slechts tijd verdrijven. Sport is hierbij niet meer dan een eiland en schept geen betere of slechtere mensen, laat staan meer of minder wenselijke samenlevingen. De Amerikaanse sportschrijver Hale Heywood Broun laat dit merken door zijn uitspraak: 'Sport do not build character. They reveal it.' Huizinga's omschrijving van spel in 'Homo ludens'(1938:23) is toepasselijk. 'Zo althans doet zich het spel, op zichzelf en in eerste instantie beschouwd, aan ons voor: een intermezzo van het dagelijks leven, een verpozing. Doch reeds in die hoedanigheid van een geregeld terugkerende afwisseling wordt het een begeleiding, een complement, een deel van het leven in 't algemeen. Het versiert het leven en vult het aan, en het is als zodanig onmisbaar.' Volgens deze invalshoek, verbinden sportverenigingen mensen en bevolkingsgroepen net zo min, als dat ze deze verdelen.⁴²

Aan de hand van onderzoek toont Van der Meulen aan dat wanneer er verschillende klassen uit de samenleving bij elkaar komen om te sporten bij een sportvereniging, er een aanzienlijk aantal ontmoetingen tussen mensen vanuit verschillende klassen optreedt. Het blijkt ook dat er bij tennis evenveel ontmoetingen plaatsvinden als bij voetbal. Hier kan dus worden gesteld dat sportverenigingen mensen en bevolkingsgroepen met elkaar verbinden. Ten tweede wordt er in het onderzoek aangetoond dat mensen die ooit lid zijn geweest van een sportvereniging een grotere kenniskring hebben dan mensen die nooit lid zijn geweest van een sportvereniging. Hier gaat weer op dat sportverenigingen mensen met elkaar verbinden.

Sport wordt door mensen altijd georganiseerd rondom de dingen die zij belangrijk achten in hun leven zoals; de ideeën en het geloof in het lichaam, relaties, mogelijkheden, karakters, geslacht en sociale klasse. Sport kan aan de hand van deze ideeën en geloven worden georganiseerd. Op die manier kan er door de georganiseerde groep kracht worden gezet bij de ideologie van de maatschappij.⁴³

Wederom is hieronder een uitspraak die tijdens een forum in 1986 in Utrecht is gedaan in reactie op minister Deetman die de voorzieningen wil bevorderen.

⁴¹ Meulen, R. (2007): P8-12.

⁴² Meulen, R. (2007): P8-12.

⁴³ Coakley, J. & Pike, E. (2009): P 19.

Wallage stelt: Er zijn verschillen tussen studenten en leeftijdsgenoten en als studenten eigen verenigingen willen is dat best, maar moet de overheid dit isolement steunen, nee! De studentenvoorzieningen gefinancierd met overheidsgeld moeten grotendeels geïntegreerd worden in de 'algemene' voorzieningen. Dat bevordert de ontmoeting met andere leeftijdsgenoten en dat doet meer recht aan de situatie waarin afgestudeerden straks terechtkomen.⁴⁴

4.6 samengevat

In dit hoofdstuk werd literatuur die betrekking heeft op het vraagstuk van dit onderzoek besproken. Er kwamen verschillende stellingen van auteurs naar boven. Door de stellingen samen te voegen, zijn er discussies ontstaan. Aan de hand van de verschillende meningen zijn er vragen gesteld die relevant kunnen zijn voor dit onderzoek. Het roept vragen op die in de praktijk interessant kunnen zijn om te onderzoeken. De vragen die de literatuur oproept worden meegenomen naar de interviews en de resultaten. Op deze manier wordt er getracht om een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de betekenis die betrokken partijen geven aan de ssv's in Utrecht. In het volgende hoofdstuk worden de resultaten beschreven.

⁴⁴ Nederlandse Studenten Sport Stichting. (1986): P 37.

5. Onderzoeksresultaten

In dit hoofdstuk worden de deelvragen, aan de hand van een zestal uitspraken beantwoord. De beantwoording wordt in dit hoofdstuk gedaan aan de hand van wat de respondenten hebben gezegd tijdens de interviews. Het gaat hier om de interpretatie van de respondenten van de betekenis van ssv's.

5.1 Speeltuim voor talent

Competitie en gezelligheid

Tijdens het oprichten van 'Beat it' is de voorzitter van de ssv bezig geweest met het werven van leden. Vanachter de sportbalie en de sportraad (twee werkplekken binnen Olympos) vroeg ze zichzelf af of er wel studenten waren die in groepsverband wilden squashen. 'En die waren er!' zegt de voorzitter met veel enthousiasme. 'Vanaf het begin waren er mensen die regelmatig kwamen om samen te sporten, te eten, te stappen en allemaal leuke dingen te doen,' aldus de voorzitter. Zelf is ze in eerste instantie komen sporten bij Olympos voor de squashles. Vervolgens heeft ze allemaal leuke mensen leren kennen en dat was anders dan bij Kampong: 'Op zich was het daar wel leuk, maar ze waren allemaal te oud. Ik wilde gewoon met leeftijdsgenoten en dat kon ik vinden bij Olympos. Als studenten onder elkaar heb je direct een connectie met elkaar.' Op dit moment is er een wachtlijst bij Beat it en Protos, maar studenten blijven liever wachten dan dat ze bij een bsv gaan sporten. Volgens de voorzitter van Beat it en de secretaris van Protos komt dit door de bepaalde sfeer, de enthousiaste leden en de insteek om te ontspannen naast het studeren. Zowel bij Beat it als bij Protos zijn er mensen lid om te sporten en competitie te spelen, en anderen zijn er meer voor de gezelligheid en de activiteiten, maar er is veel overlap. Er zijn allerlei commissies voor van alles en nog wat. Uit een enquête die gehouden is onder de Protos leden kwam naar voren dat het overgrote deel bij een ssv sport om de gezelligheid, het serieus sporten, de leeftijdsgenoten en het leren volleyballen.

De voorzitter van Triton vertelt dat studenten die lid waren van het Corps ook wilden roeien. Die kans heeft het bestuur toen geboden en zo is Triton als subvereniging ontstaan. Sinds 40 jaar zijn ze van het corps afgestapt om meer leden aan te kunnen trekken, om vervolgens beter te kunnen presteren. Bij Triton zijn er leden die echt voor de top gaan in de wedstrijdafdeling en anderen meer voor de gezelligheid en de nevenactiviteiten in de competitieafdeling. Roeien is echt een sport waar mensen pas in de studententijd mee beginnen. Dit komt omdat het echt verankerd is met de studententijd. Er moet worden erkend dat 90% van de nationale ploegen die naar het WK en de Olympische spelen gaan uit studenten bestaat.

De medewerker van de afdeling van studentenservice van de UU zegt: 'Het studentenleven is gewoon heel belangrijk en de studentenorganisaties horen daar gewoon bij. Het is ook wel logisch, want studenten hebben een heel ander ritme en andere interesses dan mensen die werken. Ons beleid is eigenlijk dat de studentenorganisaties er voor zorgen dat de studenten zich genoeg kunnen binden in Utrecht. Dat er goed aanbod is. Tijdens een congres over internationalisering merkte ik dat internationale studenten aansluiting zoeken bij Nederlandse studenten en dat ssv's daar een rol in kunnen spelen. Een aantal ssv's hebben wel een website in het Engels, maar anderen niet. en daar zou ik persoonlijk wel meer aandacht aan willen besteden. We hebben namelijk heel veel internationale studenten, en het is echt een gemiste kans als je die groep niet kan bereiken. Het is over het algemeen wel leuk dat als de student iets wil, hij/zij dat kan vinden. maar er is echt zo veel keuze in Utrecht.' De HU stimuleert sport omdat dat Utrecht als studiestad en de hogeschool aantrekkelijker en toegankelijker maakt. Daarnaast zegt de medewerker van de HU dat een ssv goed is voor de ontwikkeling van een student.

Het nut van verenigen

De voorzitter van SSN, stelt dat je je moet verenigen als student; je moet samen zijn, want dan sta je sterk. Als je iets gedaan wil krijgen, dan moet je met een groep zijn. Zelfs binnen commerciële instellingen richt men verenigingen op, om bijvoorbeeld toegang te krijgen tot subsidies die er zijn voor verenigingen.

De gemeente vindt dat de aanpak van ssv's prima is zoals die is. De medewerker van DMO zegt: 'Mensen mogen zich verenigen op iedere manier die ze willen. En studentensport is natuurlijk van oudsher een sociaal gebeuren, dus laat het maar zo zijn zoals het is.' Oud-raadslid Maarten van Ditmarch wijst op de grondprincipes van onze rechtstaat: het recht van vrijheid van organisatie. 'Iedereen heeft de vrijheid om een eigen vereniging op te starten,' aldus Maarten van Ditmarch.

Sporten is gezond

De secretaris van Protos geeft aan dat studenten moeten sporten om gezond te blijven. Ook de medewerker van DMO stelt dat sport heel belangrijk is: 'Het is leuk om te doen en het is goed om bezig te zijn, voor de gezondheid, voor de sociale aspecten, voor het meedoen in de maatschappij. Kortom; sport is vreselijk belangrijk.' Ze wijst ook op het beleidsplan sport 2007-2010 van de Gemeente Utrecht. Maar de gemeente ziet sportende studenten op dit moment niet als een primaire doelgroep: 'Het is een groep die veel sport en graag sport en vanuit het doelgroepenbeleid geen specifieke aandacht behoeft,' aldus DMO. Maarten van Ditmarch vertelt dat er in de leeftijdsgroep tussen studenten en niet-studenten niet echt een wezenlijk verschil te zien is: 'Studenten moeten wat harder studeren, hebben wat minder tijd voor bijbanen en daarmee komen een aantal dingen wel eens in de verdrukking. En dat moet gefaciliteerd worden. Maar het is van wezenlijk belang dat de jeugd sport, student of niet.' De medewerker van de HU vertelt dat de slogan van de HU overeenkomt met die van Olympos: 'Als je fit bent, denk je beter'. 'Als de student fit is, goed in zijn vel zit en lekker sport, dan zit de student ook beter op school. Het stimuleert om meer binding met je onderwijs te krijgen. Wij willen studenten een heel leuke, en interessante studietijd aanbieden. En wij willen uiteraard graag gezonde studenten. Sport helpt daar goed bij.'

Werken en leren

De voorzitter van Beat it heeft bij Olympos een baan kunnen krijgen, en door de collega's werd het nog gezelliger. De secretaris van Protos vertelt het bestuur in te zijn gegaan om zich te ontwikkelen en ervaring op te doen. Anderen doen bestuur omdat het goed staat op je CV. Bij Triton is het bestuur vaak erg in trek en populair. Je kunt je er dan ook niet voor opgeven, maar je moet er voor gevraagd worden.

De voorzitter SSN, vertelt over de voordelen van een ssv: 'Een ssv is een systeem Voor en Door studenten. Je laat studenten zoveel als dat ze kunnen, het zelf regelen. Dat is een vereniging. Het wordt niet commercieel aangeboden, het is geen bedrijf dat iets regelt en men betaalt er voor, maar mensen regelen het samen en krijgen het dan voor elkaar. Voordelen: je krijgt wat studenten zelf willen, het is lekker goedkoop (student-vrijwilligers in besturen en commissies vormen een enorme bron van gratis arbeidskrachten). Dus er wordt goedkoop aangeboden, maar kan ook goedkoop worden aangeboden. Hier mogen de gemeente en de universiteit ook op gewezen worden dat als ze het zelf moeten regelen er veel meer voor betaald zou moeten worden. Ook is het goed voor studenten om werkervaring op te doen, vooral voor universitaire studenten, want die zitten al zoveel in de boeken. Je leert enorm veel van besturen; het is heel praktisch, en je doet veel ervaring op, en je leert veel over verenigingen. En of je het leuk vindt of niet; Nederland, bestaat voor het overgrote deel uit verenigingen. Als je begrijpt hoe dat werkt, heb je een enorme voorsprong.'

De voorzitter van SSN laat ook weten dat de universiteiten waarin studentenparticipatie zo hoog mogelijk opgetrokken is, sport het best functioneert: 'Je ziet dat studenten zich er meer mee gaan bemoeien, dat de sportfaciliteiten beter worden, de teams sterker worden, dat de verenigingen

sterker en groter worden, de sportparticipatie omhooggaat, en er hoger gescoord wordt op evenementen. Het is niet zo dat een beleidsmedewerker van een universiteit het altijd beter kan dan de studenten. Studenten moeten alleen wel worden ondersteund, want ze moeten nog veel leren over het organiseren. Dat is veel moeilijker dan het zelf allemaal te doen, maar het werkt uiteindelijk veel beter.' De sportraad laat weten dat het winnen van een GNSK voor een soort uitstraling van de universiteit kan zorgen. Het is de universiteit die hier echt naar kan streven, maar in Utrecht is de binding van de universiteit met het sportcentrum veel minder, zegt de voorzitter van de sportraad. Vanuit Olympos wordt het belangrijk gevonden om studenten te laten sporten. Dit heeft verschillende aspecten: het bewegen, de mogelijkheid om sociale contacten op te doen en een mogelijkheid om talenten te ontwikkelen in de brede zin van het woord (samenwerken, sporten, besturen en organiseren). De voorzitter van Olympos zegt: 'Wij werken met het motto: 'speeltuinen voor talent'; je kunt je ontwikkelen bij Olympos, maar je valt niet hard. Als er iets mis dreigt te gaan dan wordt (word) je opgevangen.' Olympos is nu begonnen met een ontwikkelbedrijfje, waar de ondernemerskant van de student wordt opgepakt. En daarnaast is er ook de mogelijkheid om te werken bij Olympos (achter de balie, in het sportcafé). 'Dit is ook goed voor de ontwikkeling,' aldus de voorzitter van Olympos. USF vindt een ssv belangrijk omdat een student moet kunnen doen wat hij wil doen, en dat hij zich daarin kan ontwikkelen en blijft.

Prijs

De betrokkene vanuit de USF vertelt dat er vanuit onderzoek is gebleken dat studenten van Utrecht meer willen gaan sporten als het goedkoper is, beter verdeeld is over de stad, er meer capaciteit is en er meer vrijheid op bepaalde uren is. Zo geeft de voorzitter van Beat it aan dat de prijs en de capaciteit best wel een issue zijn bij Beat it. Wanneer een lid aan alles mee wil doen; trainen, competitie en een abonnement door de week en 's avonds, is het helemaal niet zo goedkoop als je het vergelijkt met bijv. Kampong. Het risico is er dat mensen weggaan. De voorzitter van Olympos geeft ook aan dat wanneer er geen geldstroom meer zou zijn vanuit de HU en UU, studenten afhaken, omdat ze het niet meer kunnen betalen. Betaalbaar sporten gaat volgens de voorzitter wel samen met een ssv, en moet niet gelijk getrokken worden met een bsv. De voorzitter van SSN stelt dat studenten het liefst helemaal niet willen betalen, maar dat dat niet heel realistisch is. 'De hele wereld moet betalen, behalve studenten 'studenten zijn zo arm', maar studenten hebben best wel wat geld. Een bijdrage mag wel vanuit de sportkaart, maar dan moet er wel een goede balans zijn naar draagkracht, aldus SSN.'

Locatie

Olympos heeft voor zichzelf wel als doel om het aantal sportende studenten te verdubbelen, maar met de verbouwingen zal er voor het huidige aantal leden precies genoeg plek zijn. Collegelid Hans Amman van de UU vertelt dat ze de groei in het aantal sportende studenten toejuichen zolang dit binnen de mogelijkheden ligt, financieel en qua capaciteit. De voorzitter van Olympos vraagt zich af of ssv's er wel op zitten te wachten om uit te breiden m.b.v. accommodaties van de gemeente, want dan haal je de verenigingen uit elkaar.

Veel leden van Beat it wonen op de Uithof. Het is volgens de voorzitter van deze ssv prima om ergens anders te sporten, maar dan zijn er misschien wel mensen die afhaken omdat het te ver is. Daarnaast gaat een verhuizing ten koste van het clubgevoel. Bij Olympos ben je met zijn allen één vereniging. Bij All Inn (een privaat squashcentrum) zijn er allerlei mensen en dan ben je meer onderdeel als studentenclubje. Protos wil de vele contacten en uitwisselingen binnen en tussen teams op de maandagavond waarop er met vijftien teams getraind wordt behouden. De secretaris stelt dat dit speciale gebeuren niet blijft bestaan wanneer er op een andere locatie moet worden getraind.

Een oud-voorzitter van Protos vertelt dat er in haar tijd een aantal bsv's werd overgenomen door studenten doordat er wachtlijsten waren bij ssv's. Toen hoorde je van de gemeente dat de studenten moesten sporten bij hun ssv's en geen wachtlijsten moesten veroorzaken voor de mensen uit de wijk

waar de bsv stond. Nu wordt er vanuit DMO gezegd dat het prima is als studenten er voor kiezen om te sporten bij een bsv.

Zowel voor de stad als voor de vereniging kunnen er heel mooie links worden gelegd met de ssv's, stelt de oud-voorzitter. 'Als stad kun je er voor kiezen om de sport laagdrempelig te maken door lagere kosten. Want als je bij de ssv een basis hebt voor goede opleidingen als trainer, coach, vrijwilliger en bestuurder, en er een link kan worden gelegd met een bsv, dan hebben alle verenigingen baat bij die kennis en expertise. Dan hoeft het niet als last te worden gezien dat studenten als ze af gestudeerd zijn, ergens anders lid moeten worden. Deze manier van werken gebeurt al bij USV Protos.'

5.2 Studenten zijn toch ook burgers van Utrecht

De directeur van Olympos vertelt dat alle ssv's qua subsidiëring onder Olympos vallen. Als stichting krijgt Olympos van heel veel kanten geld; en het meest vanuit de UU. Olympos krijgt subsidie van de UU en HU omdat het studentenverenigingen zijn. Het moeten daarom ook ssv's blijven om die geldstroom te behouden. De 80-20 regeling (80% van de leden van de vereniging moet student zijn, om erkend te worden als ssv) wordt daarom nageleefd bij de ssv's. Zo vertelt de voorzitter van Beat it dat ze alleen maar studenten aannemen om de subsidie te behouden. In de daluren, 's middags wanneer studenten studeren, kan er gebruik worden gemaakt van de accommodatie door andere groepen mensen. Door de accommodatie op commerciële wijze te verhuren, kan er meer geld worden ontvangen door Olympos. Het is een afweging die Olympos moet maken, wordt er verteld door de directeur van Olympos.

Vanaf 2009 kunnen ssv's net als bsv's aanspraak maken op de verenigingssubsidie. De subsidie wordt toegekend per lid op basis van het aantal leden. Hierbij zijn voor verschillende doelgroepen of leeftijdscategorieën verschillende ophogingfactoren. Voor elk lid tussen de 15 en 25 jaar (een doelgroep die minder beweegt) krijgt Olympos 4*4 euro. Alle 30 ssv's hebben tezamen ongeveer 50.000euro gekregen van de 450.000euro. De directeur van Olympos zegt dat dit het enige is waarin de studenten bij de gemeente gelijk worden getrokken. De directeur begrijpt niet dat de gemeente geen geld geeft aan Olympos omdat ze niet bij hen sporten. Hij stelt: 'het zijn toch ook burgers van Utrecht.' En vraagt zich daarnaast af of er wel plek is voor alle studenten bij een bsv die nu bij een ssv sporten. Hij vraagt zich tevens af waarom de subsidie die bsv's ook krijgen, niet naar hem gaan, omdat hij de velden al heeft en dus mensen kan laten sporten. De voorzitter van Olympos geeft aan dat als de geldstroom vanuit de UU en HU zou stoppen, de bsv's het aanbod niet aan zouden kunnen en dat er studenten zullen afhaken omdat ze het niet kunnen betalen. Collegelid Hans Amman van de UU laat weten dat de universiteit graag ziet dat de gemeente ook meedoet in de ondersteuning van de studenten, omdat het ook inwoners van Utrecht zijn. Zo zegt hij: 'Voor een belangrijk deel komt dit nu op de universiteit neer. En aangezien we heel erg op de centjes moeten letten, staat er ook spanning op de centjes voor de sport.'

Vanuit DMO wordt er verteld dat de studenten op het gebied van sport niet de primaire doelgroep zijn. Het is volgens de medewerker van DMO een groep die veel en graag sport en vanuit het doelgroepenbeleid geen specifieke aandacht behoeft. De studenten liften sinds een jaar wel mee op de verenigingssubsidie. De 4*4 factor kwam voort uit een beleidsnota. De medewerker zegt: 'de subsidie was niet zozeer vanuit de studenten geredeneerd, want die sporten natuurlijk al relatief prima. Maar met name vanuit de jongeren op de lagere economische niveaus. Dus het was niet specifiek voor de studenten bedoeld, maar die hebben daar wel goed van mee kunnen profiteren.' Hiervoor kon een vereniging voor allerlei verschillende kaders subsidie aanvragen, maar dat was vrij ingewikkeld. Deze verenigingsubsidie is er gekomen om het makkelijker te maken voor verenigingen. Nu krijgt een vereniging op basis van een ledenlijst de subsidie toegekend. Oud-raadslid Maarten van Ditmarch laat weten dat studentensporters gewoon inwoners van Utrecht zijn en daarmee ook in aanmerking komen voor het gemeentelijk beleid en dus voor de verenigingssubsidie.

De medewerker van de HU vertelt dat de subsidie vanuit de HU afhankelijk is van het aantal sportende HU-studenten dat sport bij een ssv. Ze vertelt dat de UU nu meer betaalt omdat de verhouding studenten niet 50-50 is. 'Op dit moment zien we dat het aantal studenten redelijk hetzelfde blijft. Het groeit iets, maar de studentenaantallen bij de HU groeien ook iets,' aldus de medewerker van de HU. De HU wil het aantal sportende studenten wel omhoog krijgen, maar dat is lastig doordat de HU een meer regionale functie heeft dan de UU. Ze legt uit waarom er toch besloten is om extra geld te geven aan de studentensport: 'we willen volwaardig partner zijn met de UU omdat we dan ook vol mee kunnen besluiten, meer invloed kunnen uitoefenen en mee kunnen denken over de toekomst. Zo zijn we met de UU in overleg over hoe we er voor kunnen zorgen dat meer HU-studenten kunnen sporten.' Daarnaast spelen de bezuinigingen die nu misschien ook te zien zijn bij de UU een rol bij het sportbeleid. Er kan namelijk niet bezuinigd worden op onderwijs en dus wordt er gekeken naar secundaire processen. En zo heeft de UU besloten om minder te investeren in sport. Als gevolg kan Mesa Cosa minder aanbieden aan de studenten. De UU geeft de ssv's ondersteuning door onder andere subsidies te geven. En tot vorig jaar heeft de UU sponsorschap geleverd aan de twee studentenroeiverenigingen Orca en Triton. Dit was om de topsport te ondersteunen. Daarnaast verwacht de UU voor het GNSK dat volgend jaar in Utrecht wordt georganiseerd alle mogelijke subsidieaanvragen, zoals de bestuursbeurzen voor de studenten die het organiseren. Het collegelid van de UU laat weten dat de UU de laatste tijd behoorlijk veel aan sport doet, dus dat de bodem van de schatkist toch wel een beetje in zicht komt. 'We moeten binnen de organisatie op veel punten bezuinigen, en sport hebben we daar tot een belangrijk deel buiten kunnen houden, een beetje is er wel bezuinigd, maar niet veel. Er komen nog wel wat nieuwe kosten aan, dus we moeten nog wel wat investeren in de sport, en dan hebben we het wel gehad,' aldus het collegelid van de UU.

De secretaris van Protos vertelt dat de verdeling van de bestuursbeurzen heel arbitrair gebeurt. Volgens hem ligt de nadruk vooral op feiten, maar er moet worden gekeken naar hoeveel tijd er in gestoken wordt. 'Nu slaat het helemaal nergens op', aldus hetbestuurslid van Protos. Daarnaast zegt hij dat de subsidie die aangevraagd kan worden voor trainers in geen verhouding staat met wat je als vereniging moet betalen. Zo vertelt de voorzitter van Beat it dat haar ssv 500euro subsidie krijgt om de kosten te dekken van de trainer. 'Deze subsidie kregen we van Olympos, omdat zij weet dat de kwaliteit van trainingen samenvallen met een goede trainer. Daarnaast weet ze dat er veel kosten zijn voor Beat it en dat je dat niet allemaal aan je leden kunt vragen.' Maar ook m.b.v. deze subsidie zijn de kosten niet dekkend.' Ten slotte geeft de oprichter van Beat it aan dat ze gebruikmaken van de verenigingssubsidie vanuit de gemeente.

Oud-bestuurslid van USF Studentenbelangen vertelt dat USF inzicht heeft in de subsidies en beurzen voor studentenorganisaties. USF kan aangeven bij de UU en HU dat ze het niet eens is met de hoogte van beurzen en subsidies. Ssv's hebben ook de mogelijkheid om zelf aan te geven dat er iets niet klopt, dan kunnen wij er achteraan. Het oud-bestuurslid van USF merkt dat hetzelfde geld over steeds meer ssv's moet worden verdeeld. Er moet daarom wel naar worden gekeken of een ssv van nut kan zijn, of kan bijdragen. De UU en HU geven subsidie aan USF, maar de instellingen hebben geen invloed op het bedrag dat naar de ssv's gaat. Ze legt uit dat de kosten voor sportverenigingen niet hoog zijn vanuit USF, omdat de vorm (enquêtes, gesprekken) waarin geld wordt gegeven niet veel kost. De bezuinigingen waar USF mee te maken heeft, hebben volgens haar bij de USF geen invloed op sportgebied.

SSN ziet een probleem in het wegvallen van de financiering van studentensport vanuit het Rijk. Vroeger werden er direct gelden gereserveerd voor studentensport. Nu krijgt een universiteit een bedrag waarvan alles betaald moet worden, sport inclusief. Vaak betekent dit, dat er voor sport

minder geld beschikbaar is aan het eind van de rit. Voor SSN betekende het wegvallen van directe gelden vanuit de overheid een stevige inkrimping van de organisatie. Ook is hierdoor de financiering van internationale uitzendingen weggevallen.

5.3 Spinnen in het web

De oud-voorzitter van Olympos vertelt dat we in een andere tijd dan 30 jaar geleden leven. Vroeger was het: 'dit is het aanbod, en take it or leave it', maar tegenwoordig leven we meer in een tijd dat er veel te vinden en te krijgen is. In de periode dat de oud-voorzitter voor de tweede keer voorzitter van Olympos werd, merkte hij dat studenten een andere jeugdcultuur hebben; 'ik vind dit leuk en waarom ga ik het dan gewoon ook niet doen'. Daarom zijn we van een aanbodsturing naar vraagsturing gegaan. Alles kan en alles mag, maar het moet wel betaalbaar zijn en er moeten genoeg deelnemers zijn. Je ziet dat de organisatie zich heeft aanpast aan de belangen.

De huidige voorzitter vertelt dat het, naast de mogelijkheid om te kunnen sporten, belangrijk is dat de weg hiernaartoe goed is, het sportcomplex schoon is, en de barmannen aardig zijn. 'Door veranderingen is er nu ook zeggenschap over het sportcafé, en is het voor Olympos mogelijk om klanten een heel pakket aan te bieden. Zo kunnen de wensen van de klant en het functioneren van het sportcafé beter op elkaar aansluiten. Na vijf jaar is het gezelliger, is er meer geldopbrengst en meer waardering door de student. Daarnaast kan het sportcafé als sponsor dienen. Het café hoeft geen winst, maar ook geen verlies te draaien; alles draait terug naar de studenten,' aldus de voorzitter van Olympos. De secretaris van Protos laat weten dat ze de trainingen en wedstrijddagen extra leuk vinden met het sportcafé.

Olympos stelt de accommodatie beschikbaar voor losse sporters en de ssv's. En waar het lastig is om op Olympos te sporten, kan er ergens anders in Utrecht gefaciliteerd worden door Olympos. 'Anders dan bij bsv's is het verloop bij ssv's heel groot. Het is daarom handig dat er wel een stabiele factor is zoals Olympos, legt de voorzitter uit.' Zo vertelt de directeur van Olympos dat de voorzieningen van Olympos er primair voor de studenten zijn. 'Pas als alle ssv's de wensen hebben ingevuld, kan er nog op de andere tijden worden verhuurd aan andere groepen mensen die dan voor het commerciële tarief huren.' De voorzitter laat weten dat ze de afweging tussen studenten en burgers altijd wel goed uit elkaar wisten te houden: 'Maar nu met de bezuinigingen en de huurverhogingen, worden er even wat dingen opnieuw uitgezocht. Er kunnen aanpassingen komen,' aldus de voorzitter.

De voorzitter van squash vertelt dat als er geen banen bijkomen bij Olympos en de ssv uit wil breiden qua leden, ze naar een andere locatie gaan. 'Het probleem is dat de clubavonden 's avonds zijn omdat ze dan bereikbaar zijn voor iedereen, maar de burgers dan ook willen sporten. Daarom zal het veel te duur worden om ergens anders te sporten en daarom willen wij heel graag dat Olympos uitbreidt. Nu is het zo dat als het heel druk is, de leden niet kunnen spelen, en ze vervolgens niet meer komen.' Ook Protos heeft volgens de secretaris uitbreidingsmoeilijkheden door gebrek aan zalen bij Olympos. De voorzitter van Triton geeft aan dat er ook bij hun ssv te veel aanmeldingen zijn en dat het maximum aan capaciteit is bereikt. Dit komt doordat het kanaal vol is en de plek niet groot genoeg. De oud-voorzitter van Protos vertelt dat het ook in haar tijd een beetje vechten was om de ruimte die je krijgt voor je leden. 'Als ssv ben je heel gebonden aan Olympos, omdat je heel moeilijk kan uitwijken naar andere locaties.' Daarnaast vertelt ze dat een ssv constant leden aan het opleiden is als trainer, coach of bestuurder. Vervolgens raakt de ssv die leden steeds kwijt door de 80-20 regeling. Zo laat de voorzitter van Triton weten dat Triton voldoende en goed materiaal heeft, maar er aan professionele coaches wel altijd een gebrek is; de coaches zijn vaak studenten en stappen na een relatief korte tijd weer op. Huibers zegt: 'Met goede ondersteuning zullen je ploegen het uiteindelijk ook wel beter doen.'

De oud-voorzitter van Protos merkte dat de gemeente op dat moment nog niet zat te wachten op ssv's her en der in de stad. Van de gemeente kreeg ze ook te horen dat bij iedereen de gedachte leeft dat ssv's wel genoeg ondersteuning krijgen. 'Als student ben je er meer op gewezen het zelf te doen,' zegt ze.

Tijdens de oprichting van Beat it heeft de voorzitter gemerkt dat het heel goed zou zijn als de HU, UU en andere fondsen duidelijk maken waar ondersteuning vandaan kan worden gehaald. Zo heeft de UU ook een potje voor oprichten, maar wisten zij niet van het bestaan van Beat it. Het oud-

bestuurslid van Protos legt uit dat ze het voor kan stellen dat het lastig is voor partijen om elk jaar weer met ssv's zaken te doen en gestructureerde ondersteuning op te zetten omdat het bestuur van de ssv elk jaar wisselt en er dus nieuwe mensen moeten worden aangesproken. Volgens haar kan de sportraad als een spin in het web informerend en coördinerend werken. Daarnaast kunnen ze de belangen behartigen vanuit de ssv's. 'Tezamen staan ze veel sterker dan los van elkaar,' aldus de oud-voorzitter. De sportraad laat weten dat zij op dit moment als een koepel voor alle ssv's werkt. Ze treedt op als belangenvertegenwoordiger van de ssv's naar andere instellingen. Op die manier kan er makkelijk en snel ondersteuning worden geboden. De voorzitter van de sportraad laat weten dat het nog wel een kans is om vast te leggen wat de sportraad voor taken heeft t.o.v. Olympos.

Naast de sportraad is er USF die ook connecties aan kan bieden aan ssv's. Daarnaast geeft USF informatie over hoe een vereniging moet worden opgezet door eventueel trainingen aan te bieden bijvoorbeeld op het gebied van teambuilding en besturen. Ook kan er via USF goedkoop een zaal worden gehuurd voor een ALV bijvoorbeeld. Het gaat USF om het vertegenwoordigen van de belangen van studenten op verschillende gebieden.

De Universiteitsraad komt ook puur op voor de belangen van de studenten en medewerkers. 'Studenten stemmen op ons en daardoor hebben we een achterban. Vervolgens vertegenwoordigen wij deze studenten. Sport wordt vaak als een minder belangrijk onderdeel gevonden ten opzichte van onderwijs en onderzoek,' vertelt het lid van de Universiteitsraad.

De UU en HU ondersteunen topsport (zie: Topsport is waar elke vereniging zijn status aan ontleent en daarnaast kunnen er subsidies aan worden gevraagd voor bestuursbeurzen (zie: Studenten zijn toch ook burgers van Utrecht). De medewerker van de UU laat weten dat ze nieuwe verenigingen helpen met het opzetten van statuten en het in contact komen met partijen die wellicht interessant zijn voor een ssv. In januari/ februari is er een kennismakingsborrel met het CvB en in het najaar is er altijd een besturendag met workshops en een kennismaking met het CvB. De HU heeft een contactpersoon voor alle studentenorganisaties en elk jaar houdt het CvB een oloop; een succeswens vanuit het CvB voor alle studentenorganisaties.

Vanuit DMO wordt er verteld dat de studenten op het gebied van sport niet de primaire doelgroep zijn. Het is volgens de medewerker een groep die veel en graag sport en vanuit het doelgroepenbeleid geen specifieke aandacht behoeft. 'De studenten liften sinds een jaar wel mee op de verenigingssubsidie (zie: Studenten zijn toch ook burgers van Utrecht),' aldus DMO. Maarten van Ditmarch laat weten dat er nog niet is onderzocht of deze subsidie meer studenten aanzet tot sporten.

Voor de gemeente is de VSU een belangrijke partij in de sportstimuleringsprojecten. 'Er gaat jaarlijks behoorlijk wat geld van de gemeente naar de VSU. De VSU heeft dan als taak de verenigingen te ondersteunen en daar allerlei activiteiten voor op te zetten,' vertelt de medewerker van DMO.

In principe kan een ssv een accommodatie bij de gemeente huren, vertelt de medewerker van DMO. 'Maar als ze op permanente basis velden willen huren is dat lastig, want we zitten in principe gewoon vol,' vertelt ze. Daarnaast laat ze weten dat de gemeente op dit moment geen reden ziet om in te grijpen in de verhouding tussen de gemeente, HU en UU i.v.m. ondersteuning en voorzieningen voor de studentensport. Collegelid Hans Amman van de UU denkt dat het verstandig is als sport een integraal onderdeel wordt van de integrale bestuursdienst. Ze zijn daar nog over aan het nadenken samen met het bestuur van Olympos. 'Je ziet dat sport een belangrijker deel van de discussie is. Dan is het ingewikkeld als je het helemaal op afstand hebt gezet in een stichting en is het handig om te kijken of we het juiste organisatorische model hebben. We kijken hoe we het simpeler kunnen maken. Er zitten allemaal schijven (partijen) tussen, die er uit kunnen worden gehaald, zodat de communicatielijnen en de beslissingslijnen korter worden,' aldus Amman. De directeur van Olympos kan zich in ieder geval niet voorstellen dat de UU de ssv's goedkoper dan Olympos als zelfstandige

stichting kan organiseren, doordat het inzicht in de kosten nu duidelijk is en alles op eigen administratie komt. Dit is anders dan in veel andere studentensteden.

Oud-raadslid Maarten van Ditmarch laat weten dat er in het vorige college een belangrijke omslag is geweest om meer aandacht voor sport te krijgen. Het nieuwe college kon daar op voortbouwen: 'Wij wilden ook beter sportbeleid in de volle breedte,' vertelt Maarten van Ditmarch. Er is een aantal redenen waardoor de aparte organisatie voor ssv's van belang is laat Maarten van Ditmarch weten. Vanuit onderzoek van het USF bleek dat Utrecht te weinig in studentensport investeert en dat studenten minder actief aan sport doen. Als reactie kwam er vanuit het CDA het initiatiefvoorstel van een sportkaart waarmee studenten bij bsv's en ssv's meer aan de bak kunnen komen, met als doel meer studenten aan het bewegen te krijgen. De student moet dan wel ingeschreven staan als inwoner van Utrecht. 'Als gemeente willen we meer studenten aantrekken (door o.a. betaalbare huisvesting) als inwoner want dan krijg je ook meer geld vanuit het gemeentefonds,' zo zegt Maarten van Ditmarch.' Er zijn nu 40.000 van de 65.000 studenten inwoner van Utrecht. Maar de sportkaart is tot nu toe nog niet tot uitvoering gekomen.

'Er is binnen de gemeente voor het afgelopen jaar i.v.m. de kredietcrisis afgesproken dat er niet wordt bezuinigd op de sport. Door nog meer bezuinigingen vanuit het gemeentefonds wordt het moeilijk om de sport te blijven ontzien. Maar de gemeente hecht erg veel waarde aan breedtesport. Zo vinden wij dat er in het convenant tussen de grootste spelers over 'Kennis en Cultuur' ook een stuk moet staan over de sport. De UU is wel om budgettaire redenen begonnen met bezuinigen op sportgebied. Hierdoor voelen de ssv's zich in het nauw gedreven,' geeft Maarten van Ditmarch ter kennis. Collegelid Hans Amman van de UU laat weten dat hij het jammer vindt dat er wachtlijsten zijn. 'Het aanbod is op een gegeven moment beperkt. Daarom hebben we wel een beetje uitgebreid, maar er kan niet aan iedere vraag worden voldaan. We kijken ernaar hoe we het geld op de beste manier in kunnen zetten. Op de lange termijn kan er denk ik een redelijk aanbod geleverd worden,' aldus Hans Amman.

5.4 Een vreemde eend in de bijt

De ssv t.o.v. de bsv

De directeur van Olympos vertelt dat het een heikel punt is dat bsv's op een andere manier dan ssv's subsidies krijgen van de gemeente. Zoals de velden die bij de gemeente voor weinig geld kunnen worden gehuurd, en waar Olympos niet voor in aanmerking komt omdat zij de velden niet via de gemeente huurt.

Door sterker de waarde van sport te laten zien, heeft de gemeente andere instrumenten om mensen te verleiden om te sporten en te leiden naar verenigingen. Zo doen ze dat bijvoorbeeld met het vrijwilligersbeleid, nu kunnen sportverenigingen op dit punt worden ontlast door een aantal taken weg te nemen door een verenigingsmanager, met als effect dat er meer vrijwilligers worden aangetrokken. Dit beleid is alleen gericht op bsv's en niet op ssv's. Het oud-raadslid vertelt dat dit ook niet iets is wat de gemeente wil bereiken.

De medewerker van DMO laat weten dat de gemeente feitelijk meer dan andere gemeenten investeert i.v.m. de verenigingssubsidie.' Daarnaast maken wij geen onderscheid tussen bsv's en ssv's als het gaat om ontwikkelingsplan. En in principe kan een ssv een accommodatie bij ons huren. Maar als ze op permanente basis velden willen huren is dat lastig, want we zitten in principe gewoon vol. We hebben nog wel velden in Overvecht en Zuilen, maar er is nog nooit een ssv geweest die dat wilde huren.'

De ssv in Utrecht t.o.v. de ssv in andere steden Nederland

De voorzitter van SSN vertelt dat de manier van het aankopen van de sportkaart specifiek is voor Utrecht omdat je er daarnaast nog veel bij moet leggen. 'Een goede balans is betalen naar draagkracht', aldus SSN.

De verschillen in de sportkaart zitten in het gelijkheidsprincipe en het solidariteitsprincipe, laat de directeur van Olympos weten. Groningen had bijvoorbeeld het solidariteitsprincipe waarbij alle cursussen rond de 50 euro kosten. En in Utrecht betaal je 10 euro om lid te zijn, en daarmee is er korting op vele cursussen. 'Het moet wel betaalbaar blijven, maar er zit wel iets in om meer te betalen als je meer sport,' aldus de directeur. Daarbij vertelt hij dat collega's in Nederland steeds meer de kant op gaan van het gelijkheidsprincipe. De voorzitter van Olympos is het ermee eens dat ssv's betaalbaar moeten blijven: 'Wij horen dat van de ssv's, dat ze de prijzen van bsv's in de gaten houden om zich daarmee te kunnen onderscheiden.'

Bij Olympos hebben abonneementhouders die squashen veel rechten omdat ze in vergelijking met andere steden veel betalen. Daarom biedt Olympos deze leden ook elke avond gegarandeerd één baan aan. Voor de ssv Beat it is dit een probleem, omdat ze niet meer leden, toernooien en trainingen kunnen houden. In Groningen heeft de squash ssv juist het voorrecht om elke avond de banen te gebruiken en hebben abonneementhouders minder rechten doordat ze minder betalen, vertelt de voorzitter van Beat it.

In Nederland zijn de ssv's overall net iets anders georganiseerd. Er is volgens de voorzitter van de sportraad een verschil in belangrijkheid vanuit de universiteiten. In Groningen bestaat de sportraad volledig uit studenten die het bestuur vormen van het sportcentrum. Zij hebben volledige controle over het sportcentrum en het budget. Volgens de voorzitter van SSN is dit een lichtend voorbeeld van hoe de studentenparticipatie moet worden georganiseerd. In Utrecht zijn de leden van de sportraad medewerkers, betaald door het bestuur van Olympos. 'De manier van organiseren is afhankelijk van het doel en de visie van de universiteit i.v.m. studentensport,' vertelt de voorzitter van de sportraad in Utrecht.

Het verschil in belangrijkheid van ssv's in studentensteden ziet de oud-voorzitter van Protos ook tijdens het GNSK. 'Er zijn steden die zich daar heel bewust mee positioneren, maar in Utrecht is dat vooral nog afhankelijk van de mensen die besturen.' Ze laat weten dat de sportraad dit meer kan

coördineren. De voorzitter van de sportraad laat weten dat Utrecht dit ook wil bereiken, maar dat het meerjarenplan niet heel erg goed ontwikkeld is. 'Er is tijd en geld nodig om te komen tot een meerjarenplan dat het kan waarmaken om het GNSK te winnen,' aldus de sportraad. Collegelid Hans Amman van de UU vertelt dat het geen doel is vanuit de universiteit om te streven naar de topsport, zoals een GNSK. 'We zijn geen sportbond maar een universiteit, dus gaan we voor de 95% van de populatie. Bij het roeien kijken we nog wel eens in beperkte mate of we niet iets meer kunnen doen,' aldus het collegelid.

De ssv t.o.v. de ssv

De oud-voorzitter van Olympos vertelt dat van alle ssv's, alleen de roeiverenigingen worden gezien als echte studentenorganisaties. Voor de gezelligheid- en studieverenigingen, en Orca en Triton, heeft de UU een zwak. De organisaties horen een beetje bij de folklore en de eeuwenlange geschiedenis van de universiteit. Het verschil tussen de studentenorganisaties kan veranderd worden volgens de voorzitter Buiting, maar dan moet er aan gewerkt worden door veel op recepties te komen, en te werken aan meer poespas. Daarnaast helpt het als je je eigen sociëteit hebt, om je te verenigen.

Volgens Buiting kijkt de HU er wat functioneler naar. Maar bij de UU speelt de traditie en cultuur van een ssv. De oud-voorzitter van Protos wijt de innigere band tussen de studentenroeiverenigingen en de universiteit vooral aan de locatie. Daarnaast legt zij een verband tussen de innigere band en volledige beurzen voor Triton en Orca.

De voorzitter van Triton vertelt dat roeien een beetje een vreemde eend in de bijt is wat betreft contacten en ontwikkelingen. 'Zowel vanuit HU en UU wordt er waarde gehecht aan onze ssv, maar traditioneel echt vanuit UU. Dit komt doordat het een studentensport bij uitstek is. En het heeft in Utrecht en andere studentensteden een best wel rijke traditie. Dit komt met name naar voren in de varsity. Het is voor een rector magnificus ook echt een hele eer als Utrecht de varsity wint. Het zal verschillen per College van Bestuur, maar traditioneel heeft het roeien in de academische wereld wel een belangrijke plek. Prestaties hebben invloed op de status van de universiteit.'

Onder de UU en HU vallen 150 studentenorganisaties. Elke drie jaar worden alle studentenorganisaties gekeurd op het aantal bestuursmaanden. De organisaties krijgen dan de kans om zichzelf te presenteren op papier. De UU heeft dan op papier staan wat ze willen, en de organisaties kunnen invullen wat ze er aan doen. De gezelligheidsverenigingen en de sportverenigingen worden afzonderlijk van elkaar vergeleken, want er worden andere parameters gebruikt voor de toetsing. Tot dit jaar heeft de UU Orca en Triton sponsorschap geleverd om de topsport te ondersteunen. Zo zegt de medewerker van de UU: 'Op die manier heb je toch meer contact. Daarbij komt dat je sowieso al meer contact hebt omdat ze topsporters hebben en we hiervoor bij elkaar op bezoek komen. Daarnaast zijn het heel actieve verenigingen, en zijn ze wat beter in hun relatiebeheer dan de kleintjes.' Vervolgens legt ze uit dat dit ook niet vreemd is omdat Orca en Triton fulltime besturen zijn en de kleintjes maar een aantal contacturen per week hebben. De medewerker van de HU vertelt dat ze precies hetzelfde tegen alle studentenorganisaties aan kijken. 'Alle verenigingen zijn voor ons hetzelfde en even belangrijk. We subsidiëren ze dan ook allemaal. We willen ook wel dat studenten gebruikmaken van de faciliteiten van Olympos, maar willen ze echt iets anders, nou prima.'

5.5 Topsport is waar elke vereniging zijn status aan ontleent

De oud-voorzitter van Olympos vertelt dat het tot een jaar of 10 geleden geen probleem was om op hoog niveau te sporten. Er werden toen nog geen eisen aan de ssv's in Utrecht gesteld. Maar op het moment dat er besloten werd om de 80-20 regeling in te zetten, kwam er een probleem voor ssv's om op hoog niveau te spelen. Nu raak je namelijk al je leden kwijt als ze stoppen met studeren.

Wat je nu ziet is dat ssv's andere mechanismen aan het ontwikkelen zijn om op hoog niveau te spelen. Zo wordt er al vroeg gescout bij bsv's om goede sporters aan te trekken bij de ssv's. Daarnaast wordt er door de ssv's steeds vaker bediscussieerd hoe ze de 20% van de 80-20 regeling willen invullen. Eerst ging dit gewoon naar verloop van afgestudeerd zijn. Nu wordt er soms gekozen om het in te vullen met goede spelers, en dat is wel wat harder. Het zijn vooral de verenigingen met ambities die deze keuze maken, zo zegt de oud-voorzitter.

Voor het geld hoeven de ssv's niet aan topsport te doen; de baten uit de contributie zijn veel lager dan bij lager spelende teams, het teamgeld bij de bond is hoger, de huurkosten zijn hoger en er zijn meer en betere trainers nodig. Zo zegt ze dat de contributie er niet van omlaag kan. Aan de andere kant kan er wel m.b.v. sponsoren een kostengat worden gedicht. 'Tijdens het spelen met Protos op topniveau kregen we steun van een verenigingondersteuner vanuit de Bond. We konden vragen aan hem stellen, maar ze keken niet mee met een beleid', zegt de oud-voorzitter van Protos. Ze vertelt ook dat Olympos steeds meer topsport-minded is. Zo wordt er rekening mee gehouden als er gekeken wordt naar de accommodatie en de sponsoring: 'Olympos wil er wat mee.'

Olympos kan zorgen voor extra ruimte en faciliteiten, maar met de UU en HU heb je nooit te maken. Collegelid Hans Amman van de UU vertelt dat het geen doel is vanuit de universiteit om te streven naar de topsport. 'We zijn geen sportbond maar een universiteit, dus gaan we voor de 95% van de populatie. Dit komt neer op 'een balletje trappen en een biertje drinken'. Bij het roeien kijken we nog wel eens in beperkte mate of we niet iets meer kunnen doen. Daar waar we een beetje kunnen helpen, helpen we,' vertelt het collegelid. Huidig secretaris van Protos vertelt dat het sporten op topniveau iets meer met zich meebrengt in de organisatie. 'Het gaat er voor de vereniging voornamelijk om dat we de topsport zelf willen en houden. Uiteindelijk is het voor de hele club heel leuk om bij heren 1 te kijken, daarom willen we het ook zo houden. Daarnaast trek je door de bekendheid meer goede leden aan. En als de VSU er voor kiest dat volleybal een kernsport is, dan zouden we wel subsidie krijgen vanuit de gemeente, maar dat is nu niet zo,' aldus de huidig secretaris van Protos. Verder is de VSU wel bekend bij Protos.

De voorzitter van Triton vertelt dat er elk jaar zo'n 50-90 topsporters bij hen bezig zijn met roeien. Er zitten (zit) altijd een aantal internationale toppers tussen. Hij vertelt dat het wedstrijdroeien topsport is, en het belangrijkste voor de vereniging: 'Het is waar elke vereniging zijn status aan ontleent.' Hij vertelt dat roeien een kleine sport is, en het grootste deel er pas mee begint in zijn studententijd omdat het verankerd is met de studententijd. In Nederland is het echt zo dat als je de top wil bereiken je bij een ssv moet roeien. Dus studenten van de UU, de HU of het MBO wil je hebben. 90% van het equipe dat naar WK's en de Olympische spelen gaat, bestaat uit studenten. Het is belangrijk dat dit wordt erkend en ondersteund door de verschillende bonden (NSRF, KNSRB en KNRB). Het neemt een belangrijke plaats in in Nederland. Als ssv heeft Triton de afdelingen competitieroeien en wedstrijdroeien. Als er een conflict ontstaat tussen deze twee afdelingen, heeft het wedstrijdroeien de prioriteit. De voorzitter vertelt wel dat competitieroeiers het meeste geld opleveren door middel van de contributie, de consumptie, etc., maar dat het meeste geld uitgegeven wordt aan wedstrijdroeiers in verband met het materiaal, de coaching, etc. Maar in het beleid van de vereniging is de topsport het hoogste doel.

Er wordt niet op topsport gefocust omdat we weten dat die behoefte er is bij studenten. Want zo zegt hij: '90% van de nieuwe leden denkt niet; 'ik ga er helemaal voor om de beste te worden'. Ze moeten er echt enthousiast voor worden gemaakt.' Als wedstrijdroeier ben je redelijk intensief bezig met 6-8 keer trainen per week. En wanneer de (inter)nationale top bereikt is, wordt dit 12-14 keer

per week. Om dit als ssv te bereiken moet de topsport gestimuleerd worden en zijn er voldoende faciliteiten nodig, en wordt er zorgvuldig geselecteerd op potentiële topsporters, dat zie je ook aan de posters. De VSU heeft van roeien een kernsport gemaakt en van Triton een kernsportvereniging. Ze krijgen daarom meer geld speciaal voor de topsport. De sport moet dan wel echt een belangrijke plek innemen in de stad. Roeivereniging Triton is vanuit de gemeente wel aangesteld als kernsportvereniging. Vanuit de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling is er een afdeling sportstimulering. Onder die afdeling valt het stimuleren van topsport in Utrecht. Dit gebeurt met name door verenigingen te ondersteunen m.b.v. talentontwikkeling. Hierin wordt nauw samengewerkt met de VSU. De VSU heeft op dit gebied de kernsporten onder haar hoede.

Utrecht is bij lange na nog geen topsportstad. Of topsport door de gemeente bereikt moet worden via ssv's of bsv's weet oud-raadslid Maarten van Ditmarch niet zeker. Als (gezond verstand) antwoord zegt hij: 'Iemand gaat bij een ssv voor een beperkt aantal jaren. Namelijk als hij/zij studeert en dat houdt weer op. Topsporttalent wordt natuurlijk ook gescout bij ssv's maar met name bij bsv's. Maar er moet wel geïnvesteerd worden in topsport.'

De oud-voorzitter van Protos denkt dat de sportraad een rol kan spelen als je naar de topsport kijkt. Bijvoorbeeld in het afvaardigen van goede sporters naar het GNSK. In haar tijd gebeurde dit een beetje tussendoor, maar een sportraad kan daar volgens haar best wel coördinerend en infomerend in zijn.

De HU heeft een topsportbeleid en topsportklassen. Studenten die bij de hogeschool gaan studeren en aan topsport doen, hebben mogelijkheden om gefaciliteerd te worden bij het beoefenen van de topsport. Zo is er één dag in de week een topsportbegeleider en zijn er speciale klassen met topsporters. De medewerker van de UU vertelt dat de HU en UU het topsportbeleid gelijk willen hebben. De UU vindt het belangrijk om topsporters te ondersteunen omdat ze eenzijdig bezig zijn. 'Het kost veel tijd, en door ondersteuning wordt het topsporten makkelijker in combinatie met de studie. Vervolgens zullen de topsporters altijd iets hebben om op terug te vallen. Het is iets waar je als universiteit voor kan kiezen. Natuurlijk zijn we er als universiteit heel trots op als er acht topsporters die studeren aan de UU meedoen aan de Olympische spelen. En dat willen we dan ook wel uitstralen als universiteit. Om goede ondersteuning te bieden, is er bij de UU een topsportregeling. En tot dit jaar hebben wij de roei ssv's Orca en Triton sponsorschap geleverd, en dat was eigenlijk om de topsport te ondersteunen m.b.v. voorzieningen', vertelt ze. Daarnaast hebben veel topsporters zich aangemeld bij de VSU. Die topsporters krijgen dan een topsportstatus en kunnen dan bij mij terecht voor voorzieningen. De medewerker vertelt dat de UU op het gebied van topsportstatussen de VSU volgt en dus eigenlijk NOC-NSF. Er is overleg tussen de UU, HU en de VSU over de veranderingen die plaatsvinden in het topsportbeleid. Soms zit het ROC er dan bij, maar dat is een andere groep; het zijn nog echt scholieren en ze doen veelal andere sporten, aldus de medewerker van de UU.

De voorzitter van SSN vertelt dat topsporters vaak HBO'ers en MBO'ers zijn. Die studenten zouden goed ondersteuning kunnen gebruiken om de topsport met de studie te combineren. Voor SSN is het heel moeilijk om zich te richten op de MBO- en HBO-studenten omdat de ssv's veelal gericht zijn op de universitaire studenten doordat het voornamelijk wordt ingericht door die studenten. SSN wil wel meer bieden, maar dan moet er ook aanbod zijn vanuit hun kant.

5.6 Afwezigheid van gezamenlijke visie breekt op

Contact partijen onderling

Oud-raadslid Maarten van Ditmarch vindt dat de relaties rondom de ssv's een wat onontgonnen terrein is. 'De UU en HU opereren op hun eigen wijze, en werken nog veel te weinig samen met de gemeente. Het is vreemd dat de HU uit het politiek vizier valt omdat het toch de helft van het aantal studenten is. De UU en HU moeten meer duidelijkheid geven over de intenties rondom studentensport. Om sportstad te worden moet er meer samenwerking plaatsvinden tussen de verschillende takken van sport rondom de faciliteiten in Utrecht. Daar is nog wel een wereldje te winnen,' aldus oud-raadslid Maarten van Ditmarch.

De gemeente heeft gesprekken met betrokkenen rondom ssv's om tot afstemming te komen over zaken zoals verlichting op de weg naar de Uithof en het gebruik door ssv's van gemeentelijke accommodaties. Soms verloopt de samenwerking niet helemaal soepel zoals bij het hockeytrainingscentrum dat misschien in Maarschalkerweerd te Utrecht komt, en waarmee het op nationaal gebied kan uitgroeien tot trainingsstad van Nederland. Jules Vereecken vroeg zich op dat moment af waarom hij niet in beeld was, want het trainingcentrum had ook bij Olympos gekund, zo zegt het oud-raadslid.

De voorzitter van Olympos vertelt dat ze heel losstaand kunnen werken van de gemeente: 'Met de gemeente hebben we nauwelijks een relatie. En dat is wel jammer trouwens, want heel veel studenten zijn namelijk wel inwoner van Utrecht, maar wij merken geen betrokkenheid van de gemeente.' De directeur van Olympos vertelt: 'Wij streven naar het binnenhalen van een paar nieuwe geldstromen waardoor je minder afhankelijk bent van de UU en HU. Als het aan ons ligt, participeert de gemeente ook in die stichting. Het breekt op dat er geen gezamenlijke visie op studentensport is. De gesprekken komen heel moeizaam tot stand, dus kan de gezamenlijke visie niet ontstaan. Zolang we niet in gesprek kunnen gaan, komen we niet verder. Er zijn ook andere modellen te bedenken. Maar er is geen manier om er met zijn allen over te praten.' De directeur van Olympos heeft al wel eens gezegd dat er iemand in het bestuur van de VSU zou moeten zitten vanuit de studentensport. Dat is nog niet zo, maar alle ssv's zijn nu wel lid van de VSU.

De contacten die de medewerker van de afdeling studentenservice van de UU heeft met de gemeenten gaan voornamelijk via de VSU: 'Er is misschien wel overleg op andere niveaus van de UU met de gemeente over evenementen,' vertelt de medewerker van de UU. Dit laatste geldt ook voor de HU, laat de medewerker van de HU weten.

De UU heeft regelmatig en goed contact met Olympos, vertelt de medewerker van de UU. De directeur van Olympos zegt ook dat er regelmatig op alle niveaus in de organisatie contact plaatsvindt met de HU en UU.

De UU en HU staan wat betreft de ssv's op alle niveaus in de organisatie met elkaar in contact, vertelt de medewerker van de HU. We willen allebei van Utrecht de leukste studentenstad maken. Er is op heel veel vlakken steeds mee vervlechting en steeds meer samenwerking. En zo is een sportvereniging voor alle studenten. Wij willen graag samen met de universiteit kijken, hoe sport interessanter kan zijn. We kunnen ook apart van elkaar werken, maar dat is verspilling van tijd en geld.

Contact met ssv's

De medewerker van de UU vertelt dat de relaties met de studentenorganisaties verschillen: 'Er zijn 150 studentenorganisaties, dus is het ook niet mogelijk om met iedereen contact te hebben.' Met nieuwe organisaties is er vaak aan het begin wat nauwer contact, maar ze heeft ook wel eens meegemaakt dat ze niet wist dat er een nieuwe organisatie was. Met de roeiverenigingen is er meer contact omdat ze topsporters hebben en de UU dat ondersteunt, het actieve ssv's zijn en de UU bij activiteiten uitgenodigd wordt, en die ssv's beter zijn in hun relatiebeheer (zie: Een vreemde eend in

de bijt). 'Als er beter contact is, hoop je dat de ssv's je beter vragen kunnen stellen, dat ze je bellen, je makkelijk weten te vinden,' aldus de medewerker van de UU.

Oud-voorzitter van Protos legt uit dat ze het zich voor kan stellen dat het lastig is voor partijen om elk jaar weer met ssv's zaken te doen en gestructureerde ondersteuning op te zetten omdat het bestuur van de ssv elk jaar wisselt en er dus nieuwe mensen moeten worden aangesproken. Volgens haar kan de sportraad als een spin in het web informerend en coördinerend werken.

De secretaris van Protos laat weten dat er weinig direct contact is met de UU, maar dat het contact voornamelijk gaat via Olympos. Hij vertelt dat ze hun gezicht wel laten zien bij workshops waar zij zijn uitgenodigd. De voorzitter van Beat it vertelt ook dat ze niet zo heel veel contact hebben met de UU en HU. Ze vertelt dat dit meer zou mogen. Aan het begin van het bestaan van Beat it werd de ssv niet uitgenodigd, omdat de UU en HU niet van het bestaan van de ssv af wisten. 'De communicatie tussen de HU, UU en Olympos over de ssv is echt nihil, ze hebben het nooit over mij gehad, maar er zijn toch 80 mensen die squashen. Dat is nu gelukkig anders. We worden ook uitgenodigd voor de opening van het jaar en de Nieuwjaarsborrel, maar het kan wel beter. Het zou heel goed zijn als de UU, de HU en anders fondsen ergens duidelijk maken waar er subsidies vandaan kunnen worden gehaald,' is de oprichter van Beat it van mening.' Ze laat ook weten dat ze niet op de hoogte is van de rol van de VSU in Utrecht voor sportverenigingen. 'Het zou heel goed zijn om daar bij aangesloten te zijn, aldus de oprichter van de squash ssv.' De voorzitter van Triton laat weten dat ze het contact met de UU en HU goed proberen te houden. De ssv brengt de UU en HU vaak op de hoogte van zaken die spelen bij onze ssv, ze worden uitgenodigd voor de Varsity en we vragen ze om een stukje te schrijven in de almanak. De UU en HU denken vaak met de studentenroeivereniging mee, laat de voorzitter weten. De sportraad wordt door de HU op de hoogte gehouden en als ze vragen hebben dan kunnen ze bij de HU terecht. 'De sportraad wordt overal bij betrokken, en daar is wel altijd contact mee,' vertelt de medewerker van de HU. De UU heeft nu even een tijdje geen contact gehad met de sportraad. Vroeger was er wel heel vaak contact, omdat de medewerker van de afdeling studentenservice van de UU dan naar de vergadering ging om de UU zichtbaar te maken voor de kleinere ssv's. 'Maar die kleine ssv's hebben je misschien ook minder nodig,' zegt ze.'

Een lid van de Universiteitsraad met sport in haar portefeuille vertelt dat ze de laatste tijd een beetje in de clinch liggen met het CvB, omdat ze een aantal stukken van het CvB hebben afgekeurd, maar dat het CvB het negatieve advies naast zich neer heeft gelegd. 'Maar wij vertegenwoordigen de mening van de studenten, en als wij advies geven is dat ook belangrijk voor het CvB, omdat zij dan weten of er draagvlak is. Dan krijg je geen bestuurders in een ivoren toren die de eigen medewerkers en studenten negeren, aldus het lid van de Universiteitsraad.'

De betrokkene vanuit USF laat weten dat ze het jammer vindt dat USF niet zo bekend is. Want USF zou studentenorganisaties kunnen helpen met informatie en connecties. 'Vroeger was iedereen gewoon automatisch lid. USF is zo afgezwakt en algemeen geworden, dat mensen het niet meer nodig hebben. Studenten kennen ons niet en komen daarom ook niet bij ons terecht,' aldus USF.

5.7 samengevat

In dit hoofdstuk zijn de deelvragen aan de hand van een zestal uitspraken beantwoord. De beantwoording werd in dit hoofdstuk gedaan aan de hand van wat de respondenten hebben gezegd tijdens de interviews. Het ging hier om de interpretatie van de respondenten over de betekenis van ssv's. In het volgende hoofdstuk worden de onderzoeksresultaten geanalyseerd aan de hand van het onderzoeksperspectief en de literatuur.

6. Analyse

In dit hoofdstuk zijn de onderzoeksresultaten geanalyseerd aan de hand van het onderzoeksperspectief en de literatuur. De zes thema's waarin de verhalen van de betrokkenen bij de ssv's zijn beschreven, worden in deze analyse gehanteerd.

6.1 Speeltuin voor talent

Vanuit de ssv's is te horen dat er bij de studenten een behoefte is om samen te sporten in competitie- of gezelligheidsverband met veel overlap, en allemaal leuke dingen te doen. Er wordt gezegd dat je als studenten direct een connectie hebt met elkaar. Daarnaast is er de mogelijkheid om ervaring op te doen als bestuurder, vrijwilliger, trainer en coach.

De UU steunt de ssv's omdat ze vanuit hun beleid (internationale) studenten zoveel mogelijk willen binden aan de stad. De HU stimuleert ssv's omdat het Utrecht als studiestad en de hogeschool aantrekkelijker en toegankelijker maakt. Daarnaast vindt de HU een ssv goed voor de ontwikkeling en de studie van de student.

De gemeente vindt sport heel belangrijk. Maar vanuit DMO zijn de studenten niet een primaire doelgroep. Oud-raadslid van Ditmarch zegt dat de studenten juist wel gefaciliteerd moeten worden in de sport doordat ze weinig kunnen werken en hard moeten studeren. De voorzitter van SSN zegt dat studenten heel veel leren van besturen en verenigingen. Het is voor en door studenten en daardoor krijg je precies wat studenten willen en is het lekker goedkoop. Studenten moeten wel worden ondersteund, want ze moeten nog veel leren, aldus de voorzitter van SSN. En hier is het bestuur en de directie van Olympos het mee eens. Zij werken met het motto 'speeltuin voor talent', je kunt je ontwikkelen bij Olympos, maar je valt niet hard. Zij vinden het belangrijk dat studenten zich ontwikkelen.

In de literatuur is te vinden dat Putnam de vereniging ziet als dé sociale verbinder in de samenleving door de vertrouwensbanden die er ontstaan. Dit vermindert eenzaamheid, discriminatie, schooluitval. Het bevordert een levendige uitwisseling van meningen en daarmee democratisch draagvlak. En het vergroot de kans dat projecten en problemen gezamenlijk worden aangepakt.⁴⁵ Dit sluit aan op de belangen en het doel rondom sport en verenigingen, die naar voren zijn gekomen uit de interviews van de betrokken partijen.

Vanuit USF wordt verteld dat studenten meer gaan sporten wanneer de sport goedkoper is. Uit de onderzoeken van de ssv's komt ook duidelijk naar voren dat de prijs van de sport belangrijk wordt gevonden. Wanneer de prijs te hoog is, is er een risico dat leden afhaken. De voorzitter van Olympos geeft ook aan dat de geldstormen van de UU en HU belangrijk zijn, omdat studenten het anders niet meer kunnen betalen.

Olympos heeft wel als doel om het aantal sportende studenten te verdubbelen, maar met de verbouwingen is er voor het huidige aantal leden precies genoeg plek. Collegelid Hans Amman van de UU vertelt dat ze de groei in het aantal sportende studenten toejuichen zolang dit binnen de mogelijkheden ligt, financieel en qua capaciteit. De voorzitter van Olympos vraagt zich af of de ssv's wel willen uit breiden m.b.v. de accommodaties van de gemeente, omdat de ssv's dan uit elkaar worden getrokken. De ssv's laten weten dat een verhuizing ten koste gaat van het clubgevoel. De oud-voorzitter van Protos vraagt zich af of de gemeente wel zit te wachten op studenten bij bsv's. Vroeger kreeg zij te horen dat studenten moesten sporten bij de ssv's en geen wachtlijst moesten veroorzaken bij de bsv's.

De oud-voorzitter van Protos is ervan overtuigd dat er juist mooie links kunnen worden gelegd tussen ssv's, waar een basis wordt gelegd voor goede opleidingen als vrijwilliger, trainer, coach en

⁴⁵ Meulen, R. (2007): P8-12.

bestuurder, en de bsv's, die vervolgens baat kunnen hebben bij de expertise. Daarom zou een stad er voor moeten kiezen om de ssv laagdrempelig te maken en niet als last te zien.

Er zijn verschillende belangen bij de betrokken partijen om studenten te laten sporten, maar uiteindelijk komt het doel, het laten sporten van studenten, overeen. De studenten hebben zelf ook een aantal belangen bij het sporten in een ssv. Deze studenten zijn afhankelijk van veel andere partijen met meer macht, maar kunnen hoogstwaarschijnlijk wel veel inzicht geven in de situatie die gewenst zou zijn.

6.2 Studenten zijn toch ook burgers van Utrecht?!

De titel geeft aan dat er bij de betrokkenen rondom ssv's onduidelijkheid bestaat over de plek die studenten hebben in Utrecht op het gebied van studentensport. De ssv's hebben een belang bij de subsidies waarop zij aanspraak maken wanneer hun ssv uit 80% of meer studenten bestaat. Olympos heeft vervolgens haar belang om studenten te laten sporten om zo geld te krijgen van de UU en HU. Daarnaast streeft Olympos naar een verdubbeling van sportende studenten bij Olympos. Op die manier kunnen de belangen van ssv's bereikt worden. Nu heeft de HU besloten om extra geld te geven aan Olympos omdat ze volwaardig partner willen zijn van de UU op het gebied van ssv's. De UU heeft besloten minder geld te geven aan Olympos in verband met de bezuinigingen die de UU op elk beleidsgebied doorvoert. Olympos vraagt zich af waarom de gemeente geen geld geeft aan de studenten die sporten bij ssv's: 'Want het zijn toch ook burgers van Utrecht?!' Maar vanuit DMO wordt er gezegd dat de studenten al prima sporten en dus geen primaire doelgroep zijn om specifieke aandacht te geven. Daarbij komt dat de gemeente vindt dat ze met de verenigingssubsidie al meer dan andere gemeenten in Nederland steun geeft aan de ssv's. Voor Olympos betekenen de bezuinigingen en huurverhogingen op dit moment dat er een kans is dat ze de accommodatie meer moeten verhuren aan andere groepen mensen dan aan studenten. Op deze commerciële wijze kunnen ze meer geld verdienen en uiteindelijk de sportende studenten voor een aannemelijk bedrag laten sporten bij Olympos. Dit zou kunnen betekenen dat studenten plaats moeten maken voor andere groepen mensen op momenten dat dit niet gewenst is bij ssv's. Daarnaast laten ssv's weten dat de subsidies die zij krijgen voor het bestuur en andere faciliteiten in geen verhouding staan met de kosten.

Hier is te zien dat de betrokken partijen enorm afhankelijk zijn van geld. Partijen met minder geld hebben minder macht en kunnen daardoor minder invloed uitoefenen. Hierdoor is het voor de partijen met minder macht moeilijker om belangen waar te maken.

6.3 Spinnen in het web

Vroeger was het voor studenten: 'Take it, or leave it'. En nu is het: 'Ik vind dit leuk, en waarom ga ik het dan ook gewoon niet doen,' vertelt de oud-voorzitter van Olympos. Olympos doet daarom aan vraagsturing op allerlei gebieden rondom de accommodatie en faciliteiten die ze aan kan bieden. Daarnaast stelt zij zich op als stabiele factor voor de ssv's, omdat er een groot verloop is binnen die verenigingen. De voorzieningen van Olympos zijn er primair voor studenten, maar er is onduidelijkheid over de mate waarin Olympos er in de toekomst primair kan zijn voor de studenten.

De ondervraagden van de ssv's laten weten dat ze al tijden kampen met wachtlijsten, en ze graag uit willen breiden, maar geen mogelijkheid zien. De gemeente laat weten dat ze nu vol zitten wat betreft accommodatie, maar dat een ssv in principe bij de gemeente kan huren. Naast de accommodatie hebben de ssv's moeilijkheden met het vasthouden van hun opgeleide goede trainers en coaches doordat mensen gaan werken en niet meer bij een ssv willen of kunnen blijven. Bij de ssv Beat it komt naar voren dat het handig zou zijn als er ergens duidelijk wordt beschreven waar ondersteuning en subsidie vandaan kunnen worden gehaald. Nu worden er volgens haar partijen over het hoofd gezien. De oud-voorzitter van Protos kan zich ook wel voorstellen dat het lastig is voor partijen om in contact te blijven met ssv's, omdat het bestuur elk jaar wisselt, maar dat de sportraad hierin een

goede rol kan spelen als een 'spin in het web'; informierend en coördinerend. De sportraad laat weten dat ze op dit moment werkt als koepel voor alle ssv's, maar dat het nog wel een kans is om vast te leggen wat de sportraad voor taken heeft. Dit moet in overleg gebeuren en heeft tijd nodig.

Naast de sportraad zijn er ook nog USF studentenbelangen en de U-raad die ondersteuning kunnen bieden aan ssv's, maar die sport slechts als een klein onderdeel zien van hun taken.

De UU en HU ondersteunen studenten op topsportgebied en geven subsidies, bijeenkomsten en bestuursbeurzen aan ssv's. De gemeente geeft sinds kort de verenigingssubsidie waar studenten ook voor in aanmerking komen, maar de studentengroep behoeft geen specifieke aandacht vindt de gemeente. Vanuit DMO wordt geen reden gezien om in te grijpen in de verhoudingen tussen de UU, HU en de gemeente i.v.m. ondersteuning en voorzieningen voor ssv's. De oud-voorzitter van Protos heeft eens te horen gekregen dat bij de gemeente het idee leeft dat ssv's wel genoeg ondersteuning krijgen. Oud-raadslid Van Ditmarch zegt dat er juist wel meer aandacht moet worden besteed aan studentensport, omdat sportende studenten er in vergelijking met andere steden slecht vanaf komen. Daarnaast willen ze als gemeente meer inwoners aantrekken en dus ook studenten, daarvoor moet de stad aantrekkelijk zijn, en dat kan door sport goed aan te bieden. Collegelid Hans Amman van de UU denkt dat het verstandig is als sport een integraal onderdeel wordt van de integrale bestuursdienst. De partijen die er nu allemaal tussen zitten, kunnen er uit worden gehaald. Op die manier worden de communicatielijnen en de beslissingslijnen korter. De directeur van Olympos kan zich in ieder geval niet voorstellen dat de UU de ssv's goedkoper kan organiseren dan Olympos.

Bij de ssv's is er belang bij ondersteuning en voorzieningen omdat ze merken dat er zonder dit aanbod problemen ontstaan in de ssv's wat betreft wachtlijsten, een tekort aan vrijwilligers, professionals en contacten en subsidies die over het hoofd worden gezien. Maar door de afhankelijke positie van de ssv's, Olympos en andere partijen t.o.v. machthebbende partijen kunnen de belangen niet voldoende worden behartigd. Het kan dat er wel genoeg mogelijkheden zijn, maar dat ze niet optimaal benut worden.

Aan de hand van een stelling van Coakley kan inzicht worden verkregen in de situatie. Hij stelt dat de mensen met geld en macht de sport organiseren, maar dan wel naar eigen voorkeur, waarden, en interesses. Het is daarom belangrijk dat die machthebbende partijen sociale uitsluiting tegengaan om ongelijkheid in de toegankelijkheid van sport te vermijden.⁴⁶

6.4 Een vreemde eend in de bijt

In deze paragraaf van de analyse worden de ssv's van Utrecht vergeleken met bsv's, andere ssv's in Nederland en ssv's onderling.

De ssv in Utrecht t.o.v. de bsv

De directeur van Olympos laat weten dat de gemeente ssv's en Olympos anders behandelt dan bsv's. Olympos wordt over het hoofd gezien en de ssv's lijken niet mee te tellen in projecten georganiseerd door de gemeente.

De afdeling DMO van de gemeente laat weten dat ze ssv's al meer dan andere studentensteden steunt d.m.v. de verenigingssubsidie en het principe dat ssv's ook velden kunnen huren van de gemeente.

De ssv in Utrecht t.o.v. de ssv in andere steden in Nederland

De voorzitter van SSN laat weten dat het aankopen van de sportkaart bij Olympos specifiek is aan Olympos, omdat er per sport nog geld bij moet worden gelegd. Olympos heeft hier bewust voor gekozen, omdat je dan meer betaalt als je meer sport, en het dus eerlijker is. Andere steden kiezen ook steeds vaker voor dit principe, vertelt de directeur van Olympos.

De voorzitter van Beat it ziet liever een goedkopere sportkaart, omdat het de abonenthouders minder rechten en de ssv meer mogelijkheden geeft om leden te laten squashen.

⁴⁶ Coakley, J. & Pike, E. (2009): P 351-352.

Een ander punt is dat de sportraad in Groningen in tegenstelling tot de sportraad in Utrecht volledig uit studenten bestaat, die het bestuur vormen van het sportcentrum. Dit is volgens de voorzitter van SSN een lichtend voorbeeld van hoe de studentensport georganiseerd moet zijn. Volgens de voorzitter van de sportraad valt de manier van organiseren samen met de visie en het doel vanuit de universiteit. Dit zie je ook in de positionering van Utrecht tijdens GNSK's. In Utrecht is de binding tussen de universiteit en het sportcentrum veel minder, vertelt de voorzitter van de sportraad.

De ssv t.o.v. de ssv

In verschillende gesprekken komt naar voren dat de studentenroeiverenigingen een innigere band hebben met de UU, dan de andere ssv's. Dit zou komen door de decennialange geschiedenis, de aanwezigheid op recepties, de eigen accommodatie en de hoogte van de beurzen en dus de tijd die in het bestuur kan worden gestoken. Volgens de voorzitter van Triton komt dit ook doordat roeien een studentensport bij uitstek is, het een rijke traditie heeft, en prestaties invloed hebben op de status van de universiteit. 'Het is wat dat betreft een vreemde eend in de bijt,' aldus de voorzitter van Triton. De UU ziet ook onderscheid tussen deze ssv's door de hoeveelheid contact. De HU kijkt er volgens de oud-voorzitter van Olympos iets functioneler naar. De HU laat weten geen onderscheid te maken.

Er is te zien dat de situatie van de ssv's in Utrecht op bepaalde punten verschilt van elkaar, van bsv's en van ssv's in andere steden. Dit kan komen door de positie die de ssv's innemen in Utrecht en de belangen die daarmee gepaard gaan. Het kan dat de ene manier van organiseren gunstiger is dan de andere voor het merendeel van de betrokken partijen. Afhankelijkheidsrelaties en machtsverhoudingen zorgen ervoor dat situaties zijn zoals ze zijn. Maar door vergelijkingen te maken met andere situaties, kan er worden gekeken of een andere organisatie meer voordelen met zich meebrengt.

6.5 Topsport is waar elke vereniging zijn status aan ontleent

In verband met de 80-20regeling hebben ssv's moeilijkheden met het op niveau spelen, omdat leden verdwijnen als ze geen student meer zijn. Ssv's ontwikkelen daarom nieuwe mechanismen om toch in de top te kunnen spelen. De ondervraagden van de ssv's laten weten dat het sporten op topniveau iets met zich meebrengt in de organisatie. Voor Triton is wedstrijdroeien topsport en het belangrijkste voor de vereniging: 'Het is waar elke vereniging zijn status aan ontleent.' Voor het geld hoeven de ssv's het niet te doen, want de ondersteuning weegt niet af tegen de kosten. Er komt veel bij kijken om als vereniging aan topsport te doen en om dit als ssv te bereiken moet er voldoende gestimuleerd en gefaciliteerd worden.

Er zijn verschillende partijen die topsport stimuleren. Zo heeft de VSU voor topsportondersteuning het roeien bij de studentenroeivereniging aangesteld als kernsport. Olympos is steeds meer topsport-minded wat betreft accommodatie en faciliteiten. Maar met de UU en HU heb je nooit te maken, vertelt de oud-voorzitter van Protos.

De UU en HU willen het topsportbeleid gelijk hebben. Ze laten de UU en HU weten dat ze topsporters ondersteunen, zodat ze naast het sporten een studie kunnen doen en altijd iets hebben om op terug te vallen. De UU laat weten dat ze heel trots is op haar topsporters. Overwinningen van UU-studenten op WK's en de Olympische spelen straalt ze dan ook graag uit naar buiten.

SSN heeft het moeilijk met het ondersteunen van HBO- en MBO-studenten die aan topsport doen, omdat de ssv's veelal ingericht en daardoor gericht zijn op universitaire studenten. SSN ziet wel dat de goed ondersteuning kunnen gebruiken naast de studie, maar kan zelf weinig bieden.

Bij verschillende partijen komt naar boven dat er belang is bij topsport. Deze belangen zijn wel verschillend, want sommige partijen stimuleren en ondersteunen op individueel gebied, terwijl de ssv's aangeven als vereniging een belang te hebben om te worden ondersteund. Op deze manier

worden visies en doelen niet bereikt. En dit kan betekenen dat de studentendoelgroep, bestaande uit zeer vruchtbare topsporters, niet mee wordt genomen in het doel om topsporters te stimuleren.

6.6 Afwezigheid van gezamenlijke visie breekt op

Vanuit de gemeente wordt gezegd dat relaties rondom de ssv's een wat onontgonnen terrein zijn. De UU en de HU werken nog te weinig samen met de gemeente. Oud-raadslid Van Ditmarch vertelt dat er meer moet worden samengewerkt tussen de verschillende takken van sport rondom de faciliteiten in Utrecht om sportstad van Nederland te worden. Zo merkt Olympos ook geen betrokkenheid van de gemeente, en dat wordt betreurd omdat heel veel studenten inwoner zijn van Utrecht. Olympos ziet graag meer participatie van de gemeente in de stichting en minder afhankelijkheid van de UU en HU. Op dit moment breekt het volgens de directeur op dat er geen gezamenlijke visie is en gesprekken moeizaam tot stand komen zodat er geen nieuw model kan ontstaan. Olympos staat wel op alle niveaus regelmatig in contact met de UU. En de UU en HU hebben goed contact omtrent de ssv's.

Uit meerdere partijen is te horen dat de relaties met de studentenorganisaties verschillen. Met nieuwe ssv's heeft de UU beter contact, hoewel de UU soms niet eens weet dat er een nieuwe ssv is opgericht. Zo zegt de voorzitter van Beat it: 'De communicatie tussen de UU, HU en Olympos over ssv's is ~~zo~~ nihil, ze hebben het nooit over Beat it gehad, terwijl er toch 80 mensen squashen.' Met de studentenroeiverenigingen heeft de UU meer contact dan andere ssv's. De voorzitter van Triton laat weten dat ze het contact met de UU en HU goed proberen te houden. De UU denkt dat als er beter contact is, ssv's je beter weten te vinden voor vragen. Vanuit de ondervraagden van de ssv's komt naar voren dat er weinig contact is met de UU en HU en dat dit beter zou kunnen. Inmiddels worden ze wel uitgenodigd voor bijeenkomsten, maar het is onduidelijk waar ondersteuning voor gekregen kan worden. Zo laat USF studentenbelangen weten dat zij het jammer vindt dat ze niet bekend zijn, omdat ze kunnen helpen met informatie en connecties voor studentenorganisaties. En er wordt gezegd door de oud-voorzitter van Protos dat de sportraad kan functioneren als informierend en coördinerend orgaan voor de ssv's. De UU en HU laten weten dat ze de sportraad op de hoogte houden, maar de UU heeft al een tijdje geen contact gehad. Daarbij komt dat het contact tussen de universiteitsraad en het CvB de laatste tijd wat minder goed is. De universiteitsraad vertegenwoordigt de belangen van de studenten, maar het CvB legt adviezen van deze raad naast zich neer. De universiteitsraad voelt zich hierdoor buiten spel gezet.

Uit de resultaten komt naar voren dat er belangen, visies en doelen zijn die overeenkomen en verschillen. Maar door de afwezigheid van goed contact ontstaat er geen samenwerking. Het kan dat dit als gevolg heeft dat iedere partij zijn eigen gang gaat en mogelijkheden om visies en doelen die tussen partijen overeenkomen niet worden benut. Daarnaast kunnen belangen die niet overeenkomen ervoor zorgen dat partijen elkaar en de situatie zwakker maken door elkaar tegen te werken.

6.7 Samengevat

Met behulp van deze analyse kunnen er conclusies worden getrokken en kan er antwoord worden gegeven op de centrale vraagstelling van dit onderzoek. In het volgende hoofdstuk zal dit worden behandeld.

7. Conclusies

Dit hoofdstuk beantwoordt de centrale vraag van dit onderzoek: *'Op welke manier geven betrokken partijen betekenis aan studentensportverenigingen in Utrecht?'* De centrale vraag wordt aan de hand van de analyse beantwoord. Hierbij worden conclusies uitsluitend gebaseerd op de analyse.

Uit de analyse is gebleken dat er bij de studenten veel belangen zijn om te sporten in een ssv. Ook de UU en HU willen studenten de kans geven om te sporten bij een ssv. Deze partijen zien hier voordelen in, omdat studenten zich dan beter binden aan stad en studie. Zo maakt het de stad aantrekkelijker en is het goed voor de ontwikkeling van de student. De gemeente laat weten dat zij sportende inwoners wil hebben, en daarmee ook sportende studenten. Dit hoeft volgens die partij niet per se bij een ssv. Olympos streeft naar een verdubbeling van het aantal sportende studenten in hun (haar) studentensportcentrum. Deze partij vindt dat de ssv een goede plek is om je als student op verschillende gebieden te ontwikkelen. Er zijn dus bij de verschillende partijen belangen om studenten te laten sporten. Het nut van een vereniging wordt kracht bij gezet met de visie van Putnam, die stelt dat een vereniging de sociale verbinder is in de samenleving.⁴⁷

Op dit moment is het zelfs zo dat er meer studenten willen sporten bij Olympos. Zo zijn er wachtlijsten bij de ondervraagde ssv's en is er de behoefte om uit te breiden op eigen terrein i.v.m. het clubgevoel dat studenten bij Olympos hebben. Daarnaast zijn de ssv's gebaat bij ondersteuning, zoals professionele hulp. En wordt er door de ssv's aangegeven dat de prijs om te sporten belangrijk wordt gevonden. Hoewel Olympos de prioriteit geeft aan studenten en het aanbod richt op de vraag van studenten, kan zij dit niet allemaal faciliteren door gebrek aan geld. Om meer inkomsten te genereren, moet Olympos een afweging maken tussen de studenten en andere groepen die de commerciële prijs betalen. Dit kan ten koste gaan van de ssv's.

De gemeente geeft aan dat zij genoeg betaalt, en al helemaal t.o.v. andere studentensteden. Aan de andere kant is te horen dat er wel gewerkt wordt aan een manier waarop meer studenten goedkoper kunnen sporten, omdat volgens onderzoek studentensport in Utrecht duur zou zijn in vergelijking met andere studentensteden. Daarnaast heeft de gemeente belang bij een aantrekkelijke uitstraling om zo meer studenten te laten wonen in Utrecht. Dit komt de gemeente ten goede i.v.m. baten uit het gemeentefonds. De UU geeft aan te moeten bezuinigen, dus ook op sportgebied, maar vindt dat ze sport netjes blijft bijstaan. De HU investeert meer in sport voor studenten bij ssv's zodat ze volwaardig partner van de UU is, en dus ook mee kan beslissen op alle gebieden rondom sport. De afhankelijkheidsrelaties tussen de partijen zorgen ervoor dat belangen rondom de ssv's niet kunnen worden nagestreefd. De afhankelijkheid van een partij ontstaat in deze situatie onder andere door de machtsbron geld. Hierdoor heeft de ene partij meer invloed dan de andere en kunnen belangen moeilijk zonder de machthebbende partijen worden bereikt. Dit laat ook de stelling van Coakley zien: mensen met geld en macht organiseren de sport naar eigen voorkeur en daarom is het belangrijk dat zij sociale uitsluiting tegengaan.⁴⁸

Ssv's worden op een bepaalde manier/ bepaalde manieren verschillend van elkaar behandeld. Dit komt naar voren aan de hand van een vergelijking tussen ssv's onderling, met bsv's en met ssv's in andere studentensteden. De manier van organiseren ligt aan de manier waarop betrokken partijen handelen en invloed op elkaar hebben. Door naar andere modellen te kijken, kan er gewerkt worden naar een betere manier van organiseren.

⁴⁷ Meulen, R. (2007): P8-12.

⁴⁸ Coakley, J. & Pike, E. (2009): P 351-352.

Uit de interviews is naar boven gekomen dat verschillende partijen streven naar topsport. Ssv's laten weten dat ze topsport willen. Dit omdat het iets extra's brengt aan de vereniging, of extremer; de vereniging zijn status er aan ontleent. Voor het geld moet een ssv niet aan topsport doen, daarom is er de behoefte om ondersteuning te krijgen. Er wordt verteld dat Olympos steeds meer topsport-minded is en dat er vanuit de VSU kernsporten worden aangesteld. Ssv's zien dus wel enige ondersteuning vanuit de partijen. Vanuit de UU en HU zien de ssv's, afgezien van de studentenroeiverenigingen, geen steun voor topsport. De UU en HU geven zelf aan topsport wel te ondersteunen. Ze doen dit door individuen te steunen in het combineren van sport en studie. Daarnaast steunden ze de studentenroeivereniging aan de hand van sponsorschap.

Omdat er bij topsport voornamelijk wordt gericht op individuele topsporters, is er bij de ssv's weinig te zien van ondersteuning op topsportgebied. Hierdoor hebben de ssv's minder mogelijkheden om aan topsport te doen. En dit kan betekenen dat de studentengroep, bestaande uit zeer vruchtbare topsporters, niet mee wordt genomen in het doel om topsport te stimuleren en bereiken.

Uit de resultaten van dit onderzoek komt naar voren dat er op het gebied van studentensport te weinig wordt samengewerkt tussen de gemeente en de UU en HU. Daarnaast is de gemeente te weinig betrokken bij Olympos. 'Het breekt op dat er geen gezamenlijke visie is op studentensport, gesprekken moeizaam tot stand komen, met als gevolg dat er geen gezamenlijk plan ontstaat,' laat Olympos weten. Daarentegen is er regelmatig contact tussen de UU en Olympos.

Het contact tussen de ssv's en andere partijen verschilt, laten betrokkenen weten. 'De communicatie tussen de UU, HU en Olympos over ssv's is nihil, ze hebben het nooit over Beat it gehad, terwijl er toch 80 mensen squashen,' vertelt de voorzitter van Beat it. Met de studentenroeiverenigingen heeft de UU meer contact dan met andere ssv's. Dit kan komen door de lange geschiedenis, de traditie en de status die roeien aan de universiteit ontleent. Partijen denken dat als er beter contact is, ssv's betrokken partijen beter weten te vinden voor vragen. Dit geldt ook voor de sportraad, USF studentenbelangen en de universiteitsraad. Al deze partijen zijn er om de belangen van studenten te vertegenwoordigen, maar komen om verschillende redenen niet volledig toe aan het behartigen van die belangen rondom sportende studenten.

7.1 samengevat

In dit hoofdstuk is de centrale vraag van dit onderzoek beantwoord. Er kan worden gesteld dat het contact tussen de betrokken partijen niet volledig is. Dit brengt met zich mee dat er geen gezamenlijke visies ontstaan en doelen niet worden bereikt. Dit heeft als gevolg dat de samenwerking in het grote geheel rondom ssv's in Utrecht ontbreekt.

De centrale vraag is aan de hand van de analyse beantwoord. Hierbij zijn conclusies uitsluitend gebaseerd op de analyse.

8. Discussie

In dit hoofdstuk worden punten besproken die uit de resultaten van dit onderzoek naar voren zijn gekomen. Partijen kunnen er voor kiezen om rekening te houden met de punten die in deze discussie worden aangestipt.

Verheldering van ondersteuning en voorzieningen

In het onderzoek hebben ssv's laten weten dat het handig zou zijn als ergens duidelijk wordt beschreven waar ondersteuning en subsidie vandaan kunnen worden gehaald. De ssv Beat is kwam er pas na een jaar achter dat de UU ook een potje met subsidie heeft voor studentenorganisaties die bezig zijn met oprichten. Op dit moment blijkt uit het onderzoek dat er veel partijen zijn die ssv's kunnen ondersteunen, maar dat niet iedere partij bekend is bij de ssv's. De bekendheid van ssv's is andersom ook vaak een probleem, dit kan komen doordat het voor partijen lastig is om in contact te blijven met ssv's, omdat het bestuur elk jaar wisselt. Door deze wederzijdse onbekendheid kunnen kansen mis worden gelopen. Er komt naar boven dat de sportraad hierin een rol kan gaan spelen. De sportraad geeft zelf ook al aan om hier als koepel van de ssv's mee aan de slag te kunnen gaan.

Wachlijsten ssv's

Uit de resultaten komt naar voren dat er wachlijsten zijn bij de ssv's en dat ze willen uitbreiden op het eigen terrein om het clubgevoel te behouden, maar er geen ruimte is. Daarnaast geeft Olympos aan dat ze meer studenten wil laten sporten. Ook de HU streeft naar meer sportende hbo-studenten. En de gemeente geeft aan alle studenten sport aan te willen bieden in stad, zodat er meer inwoner worden van Utrecht. Aan de andere kant wordt er vanuit de gemeente gezegd dat studenten al prima gefaciliteerd worden om te sporten. Toch geeft Olympos aan niet te kunnen uitbreiden i.v.m. bezuinigingen en huurverhogingen. Olympos heeft de prioriteit bij studenten liggen, maar er is een gevaar dat studenten moeten gaan wijken voor andere groepen mensen die meer betalen. Op die manier kan Olympos aan meer geld komen, en zo de studenten uiteindelijk beter faciliteren. Daarmee is niet gezegd dat er meer studenten kunnen sporten. Uit de resultaten komt wel naar boven dat partijen meer studenten willen laten sporten, maar het de vraag is wie dit gaat betalen.

Link tussen ssv's en bsv's

Een ander punt dat naar voren komt uit de resultaten van dit onderzoek is het probleem dat ssv's hebben met het opleiden en vasthouden van bestuurders, vrijwilligers, coaches en trainers, doordat mensen gaan werken en niet meer bij een ssv willen of kunnen blijven. Ssv's willen daarom graag op dit gebied ondersteuning hebben. Dit kan als last worden gezien door andere partijen, maar er kunnen juist ook mooie links worden gelegd, laat een oud voorzitter van Protos weten. Bij ssv's wordt een basis gelegd voor goede opleidingen als vrijwilliger, trainer, coach en bestuurder, en de bsv's kunnen vervolgens baat hebben bij die expertise.

Partijen rond de tafel

Uit deze en andere punten die naar voren zijn gekomen uit het onderzoek kan worden geconcludeerd dat het belangrijk is dat betrokken partijen met elkaar rond de tafel gaan zitten. Op die manier kunnen belangen, visies en doelen met elkaar worden gedeeld. Vervolgens kunnen partijen gaan samenwerken op de gehele breedte rondom ssv's. De VSU is hiervoor misschien de juiste partij om andere betrokken partijen bij elkaar te brengen. De VSU heeft namelijk de rol als belangenbehartiger van alle sportverenigingen in Utrecht en kan daardoor objectief kijken naar de belangen die spelen. Er moet wel rekening mee worden gehouden dat belangenvertegenwoordigers zoals de USF, de universiteitsraad, de sportraad en SSN ook een rol hebben in het geheel. Deze partijen moeten daarom ook worden betrokken bij de discussie.

In de discussie rondom de ssv's is het aan te raden om ook de belangen van de leden van de ssv's mee te nemen. Uit de resultaten van dit onderzoek is gebleken dat de respondenten van de ssv's een duidelijk belang hebben bij het sporten in een ssv. Zo wordt er bijvoorbeeld aangegeven dat de prijs en de locatie van de ssv invloed hebben op de leden die sporten bij Olympos. Om meer inzicht te krijgen in de belangen van studenten die sporten zou er ook kunnen worden gekeken naar de belangen van studenten die in een bsv sporten. Er kan worden onderzocht waarom die studenten er voor hebben gekozen om in een bsv en niet in een ssv te gaan sporten. Daarnaast is het een idee om te kijken op welke manier andere studentensteden de studentensport georganiseerd hebben. Door inzicht te krijgen in deze situaties, en de belangen die hiermee gepaard gaan, kan er in Utrecht gewerkt worden aan een manier van organiseren die bij haar past. Om nog een stapje hoger te gaan, kan er ook inzicht worden verkregen in de manier waarop studentensport is georganiseerd in andere landen. In sommige landen is de sport namelijk geheel aan de school/studie verbonden. Door te begrijpen wat hier de voor- en nadelen van zijn, kan er worden gekeken hoe Utrecht de studentensport kan organiseren. Door inzicht te krijgen in verschillende studentensportmodellen in Utrecht, Nederland en andere landen, kan er worden onderzocht wat een optimaal model is voor de sportende student in Utrecht.

8.1 samengevat

Vijf discussiepunten zijn in dit hoofdstuk aan bod gekomen. Vanuit de onderzoeksresultaten en de analyse is naar boven gekomen dat er punten zijn waar aan gewerkt kan worden door de betrokken partijen. De betrokken partijen kunnen ervoor kiezen om rekening te houden met de beschreven discussiepunten.

9. Reflectie

In dit hoofdstuk wordt er teruggekeken op het proces van het ontstaan van dit onderzoek. Daarnaast wordt er beschreven wat ik heb geleerd van het doen van dit onderzoek. Daarbij komt dat er gekeken wordt naar dingen die beter hadden kunnen worden gedaan en dingen die anders hadden moeten worden gedaan. Ten slotte wordt er teruggekeken naar het perspectief.

In november ben ik begonnen met het volgen van de leerkring Sport in Beweging aan de Universiteit voor Bestuurs- en Organisationswetenschap. Vanaf dat moment hebben we ons als leerkring bezig gehouden met verschillende maatschappelijke vraagstukken die in de sportwereld aanwezig zijn. Er zijn tijdens de bijeenkomsten presentaties en gastsprekers geweest die informatie gaven over de verschillende onderwerpen waar sport de hoofdrol in had. De discussies die in de leerkring werden gehouden, hebben bijgedragen aan een eigen kijk op de vraagstukken rondom sport.

De eerste maanden waren zinvol om mezelf te ontwikkelen qua kennis op sportgebied. Met deze basis kon ik in januari mijn eigen onderzoek gaan opstellen. Aan de hand van mijn eigen interesses en een opdracht die ik vanuit de VSU kreeg aangeboden, had ik snel voor ogen waar ik onderzoek naar wilde doen. Vanaf dat moment ben ik een tijd bezig geweest met de voorbereiding van het onderzoek. Achteraf vind ik dat er veel tijd verloren is gegaan met het op papier krijgen van een opzet en het vinden van literatuur. Uiteindelijk ben ik in maart begonnen met mijn interviews. Zoals ik had verwacht was dit een leuk onderdeel van het onderzoek, mede dankzij de behulpzaamheid van de respondenten. Voor het verwerken van interviews om tot de resultaten, analyse en conclusie te komen, heb ik veel tijd moeten nemen. Het was interessant om de resultaten uiteindelijk te verwerken in de analyse en de conclusie, omdat er dan, na lang werken, uitkomsten ontstaan.

Door het doen van dit onderzoek heb ik veel kunnen leren. Zo heb ik rekening moeten houden met de tijd waarin alles onderzocht moest worden. Het is belangrijk om telkens bewust te zijn van het werk dat gedaan moet worden en de tijd die daarvoor beschikbaar is. Daarnaast heb ik het erg leerzaam gevonden om zelf via netwerken, contact te krijgen met de mensen die ik wilde interviewen. Voor mij is er een wereld van organisaties rondom sport in Utrecht opengegaan. De gesprekken die dit heeft opgeleverd, heb ik ook als zeer interessant beschouwd. Mensen konden mooie verhalen vertellen, waarmee ze mij wisten te boeien. Het mooie is dat de meeste betrokkenen over hun beleving rondom de ssv's met passie weten te vertellen. Als interviewer raak je dan in een wereld verstrengeld waarin iedereen een rol speelt en op die manier invulling geeft aan de waarheid. Ook wil ik benoemen dat er door het doen van dit onderzoek veel geleerd is op het gebied van het logisch op papier zetten van het onderzoek. Om de lezer van dit onderzoeksrapport een goed beeld te kunnen geven van de betekenissen rondom ssv's, is het belangrijk om dit helder op papier te zetten. Aan de hand van opmerkingen en aanmerkingen heb ik hier inzicht in gekregen.

Zoals ik al aangaf heb ik veel tijd besteed aan het maken van de opzet en de literatuur voor dit onderzoek. Zelf had ik goed voor ogen wat ik met het onderzoek wilde bereiken, maar in de opzet kwam niet goed over waar ik heen wilde met dit onderzoek. De volgende keer wil ik me meer inzetten om goed op papier te zetten wat ik wil onderzoeken, zodat er tijd bespaard kan worden. Ik denk dat dit samengaat met tijd vrij maken om te denken en schrijven, en vragen stellen aan mensen die veel onderzoek doen.

Daarnaast wil ik de volgende keer meer gebruik gaan maken van observaties. Aan het begin van dit onderzoek ben ik wel begonnen met observaties, maar door gebrek aan kunde heb ik deze observaties niet meegenomen in dit rapport. Dit komt mede doordat de cursus die we hadden ingepland door omstandigheden niet door kon gaan.

Een ander punt is dat het koppelen van literatuur aan de resultaten in de analyse beter kan worden gedaan. Zelf heb ik het idee dat de resultaten voornamelijk zijn verklaard aan de hand van mijn

onderzoeksperspectief. Ik heb dit niet als vervelend ervaren, omdat er op deze manier genoeg te analyseren was. Wel heb ik het idee dat er aan de hand van literatuur nog meer verklaard kan worden. Dit is iets waar ik me de volgende keer meer op wil richten.

Het is me gelukt om de resultaten te koppelen aan mijn onderzoeksperspectief. Zelf sta ik nog steeds achter het idee dat wanneer mensen een betekenis geven aan, zoals in dit onderzoek de ssv's, er een beleving ontstaat bij die mensen over de ssv's. Die belevingen kunnen per betrokken partij verschillen van elkaar, maar er kunnen ook overeenkomsten zijn. Op die manier ontstaan er verschillende werkelijkheden naast elkaar. In de praktijk is naar voren gekomen dat er verschillende en gelijke betekenissen, belevingen en werkelijkheden zijn. Dit staat in verband met de belangen, de afhankelijkheidsposities, de invloeden en de machtsverhoudingen die de partijen tegen over elkaar hebben. Naar mijn idee bepaalt dit vervolgens de manier waarop partijen handelen. Gedurende dit onderzoek heb ik me goed kunnen vinden in het perspectief waar ik aan het begin van dit onderzoek vanuit ging.

Een ander punt waar ik op terug wil komen is dat het interpretativisme er vanuit gaat dat de onderzoeker altijd gekleurd is, want zij neemt voor het vergaren van kennis altijd haar achtergrond en voorkennis mee. Omdat dit altijd het geval is, is het belangrijk om je als onderzoeker hiervan bewust te zijn zodat je er rekening mee kunt houden. Ik heb er daarom voor gekozen niet direct te vertellen dat ik zelf actief ben bij de studentensportvereniging Odysseus'91. Het zou kunnen dat de respondent dan het idee krijgt dat iemand die zelf sport bij een ssv niet objectief is. Door dit punt niet te vertellen, werd er gehoopt op het zo objectief mogelijk achterhalen van het verhaal van de respondent. In de meeste gesprekken is het gelukt om niet of pas achteraf te vertellen dat ik zelf sport bij een ssv. Bij een enkel interview vroeg de respondent direct of ik zelf bij een ssv actief ben. Ik heb tijdens die gesprekken ervaren dat mensen als ze iets over een ssv vertellen af en toe instemming van mij verwachtten. Zelf denk ik niet dat dit van invloed is geweest op wat ze wel en niet vertelden.

Terugkijkend op het geheel van het doen van dit onderzoek, kan ik niet anders zeggen dan dat ik weer ontzettend veel heb geleerd en er een mooie tijd van heb kunnen maken. Daarbij komt dat het me heeft aangemoedigd om geïnteresseerd te blijven in de wereld, bestaande uit verschillende partijen en ideeën.

10. Bronnenlijst

10.1 Interviews

Anne Hamburger, medewerker studentenservice UU. Gesproken op 7 april 2010.

Bart Gombert, voorzitter van de sportraad Utrecht. Gesproken op 25 maart 2010.

Bart Kessels, voorzitter USS Mesa Cosa (Olympos). Gesproken op 17 maart 2010.

Ellen Geertsema, oud-bestuurslid USF studentenbelangen. Gesproken op 23 maart 2010.

Jules Vereecken, directeur USS Mesa Cosa (Olympos). Gesproken op 17 februari 2010.

Maaïke van Meerten, oud-voorzitter van USV Protos. Gesproken op 24 maart 2010.

Maarten van Ditmarch, oud-raadslid (CDA) gemeente Utrecht. Gesproken op 25 maart 2010.

Margriet Leenen, studentengeleding van de universiteitsraad. Gesproken op 16 maart 2010.

Marius Buiting, oud-voorzitter USS Mesa Cosa (Olympos). Gesproken op 29 maart 2010.

Pieter Huibers, voorzitter U.S.R. Triton. Gesproken op 22 maart 2010.

Prof. dr. Hans M. Amman, lid College van Bestuur UU. Gesproken op 15 april 2010.

Rik Boss, voorzitter Studentensport Nederland. Gesproken op 17 maart 2010.

Roos Verboom, voorzitter ssv Beat it. Gesproken op 19 maart 2010.

Sjoerd Brethouwer, secretaris USV Protos. Gesproken op 18 maart 2010.

Susan Kuiper, hoofd studentenvoorzieningen. Gesproken op 18 maart 2010.

Veronique Hulsebosch, senior beleidsmedewerker van Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling van de Gemeente Utrecht. Gesproken op 17 maart 2010.

10.2 Literatuur

Alvesson, M. en Deetz, S. (2000). Chapter 2: Alternative social science perspectives, in: *Doing Critical Management Research*, London: Sage Publications

Banister, D (1997). Reducing the Need to Travel, *Environment and Planning B: Planning and Design*.

Boessenkool, J. (17 maart 2009). Hoorcollege 'Structuratietheorie', in het kader van het vak Wetenschapsfilosofie, aan de USBO.

Bovens, M.A.P. & 't Hart, P. & Twist van, M.J.W. (2007). Openbaar bestuur. Beleid, organisatie en politiek. Kluwer.

Claeys, U. Mechelen, van F. Pattyn, M. Marivoet, M. (1975). Sport sociaal gezien. Leuven.

Coakley, J. & Pike, E. (2009). Sports in Society: Issues and Controversies. 1st UK edition, London: McGraw-Hill.

Nederlandse Studenten Sport Stichting. (1986). Studentensport: afschaffen of afschuiven. Utrecht.

Nederlandse Studenten Sport Stichting. 35 jaar NSSS. (1992). Jubileumboek geschreven ter gelegenheid van het zevende lustrumjaar van de Nederlandse Studenten Sport Stichting. Utrecht.

Meulen, R. (2007). Brug over woelig water: lidmaatschap van sportverenigingen, vriendschappen, kenniskringen en veralgemeend vertrouwen.

Morse J.M. & Field P.A. (1996). Nursing Research: The Application of Qualitative Approaches, 2nd edn. Stanley Thornes, Cheltenham.

Punch, K. F. (1993). Chapter 9: Collecting qualitative data, in: *Introduction to social research, quantitative and qualitative approaches*, London: Sage Publications.

Rooswinkel, H. & Schagen, van K.H. (1947). Doel, weg en middelen van de lichamelijke opvoeding, de sport en de vrije jeugdvorming. Rotterdam: Nijgh en Van Ditmar.

Tsoukas & Knudsen (2003). The Oxford Handbook of Organization Theory. Metatheoretical perspectives. Oxford University Press, Oxford.

Utrechtse Studenten Sportstichting Mesa Cosa. (2008). Wegwijzer SSV's. Versie 2008, Utrecht.

Vereniging Sport Utrecht. (2009). Sportjournaal. Jaargang 15, nummer 3, 2009, Utrecht.

Vermeulen, J. (maart 2009). Hoorcollege 'Inleiding in de wetenschapsfilosofie', in het kader van het vak Wetenschapsfilosofie, aan de USBO.

Verweel, P. & Vereecken, J.P.C. (2007). Samenwerkingsconvenant Vereniging Sport Utrecht en Utrechtse Studenten Sportstichting Mesa Cosa. 29 mei 2007, Utrecht.

Woolgar, S. (1996). Chapter 2: Psychology, qualitative methods and ideas of science, in: Richardson, J.T.E. (ed.), *Handbook of qualitative research methods for psychology and the social sciences*, Leicester: BPS Publications.

11. Bijlage

11.1 Betrokken instellingen

Om meer inzicht te krijgen te krijgen in de partijen die betrokken zijn bij de studentensportverenigingen in Utrecht, is er in deze bijlage meer informatie beschikbaar.

Studentensport Nederland

In 1957 werd onder anderen door het toenmalig Ministerie van Onderwijs de stichting Studentensport Nederland opgericht (voorheen NSSS). Ongeveer 65.000 studenten zijn aangesloten bij deze nationale studentenkoepel. USS MC is als Overkoepelend Studenten Sport Organisatie (OSSO) uit Utrecht aangesloten bij Studentensport Nederland en maakt deel uit van het Algemeen Bestuur.

Studentensport Nederland behartigd op nationaal en internationaal niveau, zowel recreatief als wedstrijdniveau de belangen van alle studentensporters. Daarnaast wordt het organiseren van een groot aantal evenementen gestimuleerd, begeleid, en gecoördineerd door deze stichting.

De Utrechtse Studenten Sportstichting USS Mesa Cosa

Op 1 januari 1991 is de stichting USS MC in het kader van het verzelfstandigen van taken van de afdeling studentenzaken van de Rijksuniversiteit Utrecht aan haar opdracht begonnen. “Mens Sana in Corpore Sano” (Juvenalis, Satirea 10. 356) oftewel: een gezonde geest in een gezond lichaam, is waar de Utrechtse Studentensportstichting USS MC voor staat.

Het doel van de stichting Mesa Cosa is het bevorderen van de lichamelijke vorming en de sportbeoefening in het bijzonder door de studenten en medewerkers, verbonden aan de instellingen van het hoger onderwijs in Utrecht. Mesa Cosa probeert dit doel te bereiken door het sportcentrum Olympos en andere sportaccommodaties te beheren en exploiteren.⁴⁹⁵⁰ In dit onderzoek wordt de naam Olympos gebruikt voor alle accommodaties die Mesa Cosa als stichting beheerd.

Studentensportverenigingen

Olympos kent ongeveer 40 aangesloten studentensportverenigingen. Erkenning van een ssv geschied nadat de sportraad een advies heeft uitgebracht, door het Bestuur van de Stichting. Er zijn een aantal criteria waar een ssv te alle tijde aan moet voldoen om erkend te worden als ssv. Één van de criteria is dat ‘Het ledenbestand van een ssv voor ten minste 80% dient te bestaan uit studenten van instellingen voor Hoger Onderwijs.’ Aan de hand van dit criteria zal er worden gedefinieerd wat een studentensportvereniging in Utrecht is. Een studentensportvereniging is een sportvereniging wat ten minste uit 80% studenten van het Hoger Onderwijs bestaat en als zodanig erkend wordt door Olympos.

* Subsidies vanuit Olympos aan ssv's.

De sportkaartregistratie is van groot belang voor een ssv en daarmee ook voor ieder individueel lid. De subsidies voor de ssv's zijn namelijk gekoppeld aan de registraties. Bovendien is een belangrijk deel van de subsidies die hoger onderwijsinstellingen aan de USS MC verstrekken, rechtstreeks afhankelijk van het aantal geregistreerde sportkaarthouders.

Ter bevordering van de studentensport in Utrecht heeft het Bestuur van Olympos financiële ondersteuningsmogelijkheden in het leven geroepen. Een ssv dient aan bepaalde eerder genoemde criteria te voldoen om in aanmerking te komen voor subsidie. Olympos biedt verschillende subsidies

⁴⁹ Verweel, P. & Vereecken, J.P.C. (2007).

⁵⁰ Utrechtse Studenten Sportstichting Mesa Cosa. (2008).

zoals de Basissubsidie, de Sportstimuleringsubsidie, de Subsidie Kader ssv's, de Subsidie Studenten Kampioenschappen en de Bijzondere Subsidie.⁵¹

Vereniging Sport Utrecht

Belangenbehartiging, breedtesport en topsport zijn de drie kerntaken van VSU. Per kerntaak zal er kort worden beschreven wat er onder wordt verstaan.

* Belangenbehartiging

De VSU is het officiële adviesorgaan voor het college van B&W. Voor politici is de VSU een belangrijke belangenbehartiger en spreekbuis van de georganiseerde sport. Dit komt doordat de VSU op komt voor de wensen en behoeftes van de verenigingen als het gaat om betaalbare huurprijzen, accommodaties, belastingen en huursubsidies.

* Breedtesport

De VSU kan ondersteuning bieden voor alle Utrechtse sportverenigingen. Dit is op het gebied van financiën, interculturalisatie, gehandicaptensport, ouderensport, waarden en normen in de sport, vrijwilligersbeleid, topsport, talentontwikkeling en verenigingsmanagement.

* Topsport

Bij deze kerntaak biedt de VSU sporters en talenten informatie en individuele begeleiding bij het doorlopen van hun topsportcarrière. Topsporters kunnen wanneer zij in het bezit zijn van een topsportpas gebruik maken van het faciliteitennetwerk.⁵²

* Overeenkomst VSU en USS Mesa Cosa

VSU en USS MC zijn op 29 mei 2007 overeen gekomen, de krachten van beide organisaties te bundelen om zich op professionele wijze breder in te zetten voor de top- en breedtesport in Utrecht door zich te richten op een koppeling van studentensport naar burgersport.

Door deze regeling zijn alle studentensportverenigingen lid geworden van de VSU. Op deze manier kunnen de SSV's gebruik maken van de faciliteiten die de VSU biedt. Een ander doel van de regeling is dat ervaringen tussen studentensportverenigingen en burgersportverenigingen uitgewisseld kunnen worden tijdens door de VSU gecoördineerde bijeenkomsten. Samenwerking tussen de verenigingen zal op deze manier gestimuleerd worden. Sportverenigingen en uiteindelijk de sporters profiteren bij een goede uitwisseling op het gebied van kader, materiaal en accommodatie. Ervaringen van bestuurders kunnen bijvoorbeeld worden uitgewisseld. Daarnaast wordt uitwisseling van materiaal en accommodaties gestimuleerd.⁵³

De Sportraad

De sportraad Utrecht is een koepelorganisatie voor alle SSV's die aangesloten zijn bij de USS MC en voor alle ongebonden studentensporters die gebruik maken van de sportprogramma's, activiteiten en faciliteiten van de stichting. De doelen van de Sportraad zijn: het stimuleren van de studentensport in Utrecht en het behartigen van de belangen van de belangen van de SSV's en de individuele sporters. In eerste instantie is dit een bemiddelende rol tussen SSV's en actoren zoals de Universiteit Utrecht, de Hogeschool van Utrecht en USS MC. Onder anderen door het uitkeren van de Subsidie Sportstimulering stimuleert de Sportraad het studentensporten.⁵⁴

De universiteit

In 1956 publiceerde de commissie Rutten het 'Rapport voor het treffen van voorzieningen ten behoeve van studenten'. Hiermee kregen de Universiteiten de taak om de studentensport te organiseren, welke erop gericht waren een harmonische geestelijke en lichamelijke ontwikkeling van

⁵¹ Utrechtse Studenten Sportstichting Mesa Cosa. (2008).

⁵² Vereniging Sport Utrecht. (2009).

⁵³ Verweel, P. & Vereecken, J.P.C. (2007).

⁵⁴ Utrechtse Studenten Sportstichting Mesa Cosa. (2008).

zoveel mogelijk studenten te bevorderen. Universiteiten zouden vervolgens zelf bij de praktische uitwerking van de programma's betrokken moeten worden.⁵⁵ Uitgangspunt was hierin: 'de student is geen bijzonder mens, maar verkeert in bijzondere omstandigheden en daarom is er een aantal voorzieningen noodzakelijk, met name daar, waar de algemene voorziening tekort schieten'. Het doel van de voorzieningen was, vóór alles er voor te zorgen dat het rendement van het dure wetenschappelijk onderwijs niet zou dalen door slechte secundaire omstandigheden.⁵⁶ Door de betrokken houding van de studenten, kwamen er veel georganiseerde studentensportverenigingen bij. Zo werd in 1959 in Delft het eerste studentensportcentrum gebouwd.

Universiteitsraad

De universiteitsraad is het centrale, gekozen inspraakorgaan van de Universiteit Utrecht voor personeel en studenten. De raad bestaat uit twaalf studenten en twaalf personeelsleden. Zij bespreken met het college van bestuur algemene zaken die op dat moment actueel zijn of die betrekking hebben op de hoofdlijnen van het beleid van de Universiteit Utrecht.

De universiteitsraad kan voorstellen doen en standpunten kenbaar maken en heeft adviesbevoegdheden op het terrein van de universitaire begroting en de hoofdlijnen van het planning en control systeem. Het college heeft de instemming van de raad nodig bij de vaststelling van een aantal belangrijke documenten: het ontwikkelingsplan, de meerjarenplanning, het bestuurs- en beheersreglement, het opleidingsstatuut en de richtlijnen inzake de organisatie en coördinatie van onderwijs en onderzoek.⁵⁷

Gemeente

Vanaf 1 januari 1948 besloten door de Burgermeester en Wethouders van de gemeente Amsterdam dat lichamelijke opvoeding binnen Universiteiten zou worden ingevoerd. In 1956 publiceerde de commissie Rutten het 'Rapport voor het treffen van voorzieningen ten behoeve van studenten'. Hiermee kregen de universiteiten de taak om de studentensport te organiseren. Universiteiten zouden vervolgens zelf bij de praktische uitwerking van de programma's betrokken moeten worden.⁵⁸ Dit heeft als gevolg gehad dat de universiteit de beschikking kreeg over het geld omtrent de studentensport. Sinds 2009 werkt de gemeente voor het eerst met de verenigingssubsidie. Hierop hebben alle sportverenigingen aanspraak. Voor ssv's is deze subsidie aantrekkelijk omdat leden tussen de 15 en 25 jaar een factor 4 krijgen. Voor 2009 betekende dit een subsidie van 16euro per lid.

USF Studentenbelangen

De USF is in eerste plaats een studentenvereniging. Zij heeft een bestuur, leden, commissies en werkgroepen. Deze vormen het hart van USF. De commissies houden zich bezig met de belangrijkste ideologische doelen van USF: het verbeteren van de omstandigheden van de Utrechtse student. Dit doet zij op vijf gebieden: onderwijs en inspraak, studentenhuysvesting, (openbaar) vervoer, studentenleven en inkomenspositie.

USF praat met onderwijsinstellingen om omstandigheden te verbeteren als er problemen zijn. Ze probeert services te leveren om het studentenleven aantrekkelijker te maken. Ten slotte zorgt ze voor gratis juridisch advies, zodat studenten niet alleen staan als zij een probleem hebben met een huisbaas of onderwijsinstelling.⁵⁹

⁵⁵ Nederlandse Studenten Sport Stichting. 35 jaar NSSS. (1992).

⁵⁶ Nederlandse Studenten Sport Stichting. (1986).

⁵⁷ www.uu.nl/uupublish/homeuu/deuniversiteit/bestuurenorganis/medezeggenschap/overlegorganen/universiteitsraad/23572main.html.

⁵⁸ Nederlandse Studenten Sport Stichting. 35 jaar NSSS. (1992).

⁵⁹ http://www.usfstudentenbelangen.nl/cms/index.php?option=com_content&task=view&id=35&Itemid=53

